АГУУЛГА

	Хуудасны дугаар
НИЙСЛЭЛИЙН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ	2
ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНЭ	4
АЖ ҮЙЛДВЭР	12
БАРИЛГА	15
МАЛ АЖ АХУЙ	16
ГАЗАР ТАРИАЛАН	18
НИЙСЛЭЛИЙН ТӨСӨВ	18
НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	22
ХҮН АМЫН АЖИЛ ЭРХЛЭЛТ	23
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	24
НИЙТИЙН ТЭЭВРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	26
МЭДЭЭЛЭЛ, ХАРИЛЦАА ХОЛБОО	31
АМЬДАРЧ БУЙ ОРЧИН	32
ХОТ ТОХИЖИЛТ	36
ХОТЫН НИЙТИЙН АЖ АХУЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	38
ХОТЫН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ	39
ГЭМТ ХЭРЭГ	40

Хүснэгт 1. Нийслэлийн эдийн засаг, нийгмийн үндсэн үзүүлэлт, жил бүрийн эхний 9 сард

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2011 он	2012 он	2013 он	2014 он	2015 он
Бэлэн хүн ам, сарын эцэст	мянган хүн	1190.4 ↑4.8	1236.5 ↑3.9	1259.5 ↑1.9	1300.9↑3.3	1351.6↑3.9
Шинээр төрсөн хүүхэд	тоо	24790↑8.6	27444 ↑10.7	30007 ↑9.3	31222↑4.0	31235=0.0
Ажилгүйчүүд, сарын эцэст	мянган хүн	10.5 ↑32.9	17.8 ↑69.5	12.9 ↓-27.5	13.9↑7.8	11.2↓19.4
үүнээс : эмэгтэй	мянган хүн	5.2 ↑30.0	9.6 ↑84.6	7.2 ↓-25.0	7.6↑5.6	6.3↓17.1
Халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүн	тоо	12783 ↓-2.3	19036 ↑48.9	14048 ↓-26.2	13451↓-4.2	33934↑152.3
Бүртгэсэн гэмт хэрэг	тоо	8206 ↑0.8	9252 ↑12.7	11338 ↑22.5	12340↑8.8	13554↑9.8
Хэрэглээний үнийн индексийн сарын өөрчлөлт	хувь	0.4 ↑1.8	1.2 ↑0.8	1.2 =0.0	1.0↓0.2	-0.9↓1.9
Валютын зах зээлийн ханш, сарын эцэст	1US$ =₮	1286 ↓3.0	1394 ↑8.4	1655 ↑18.7	1841↑11.2	1997↑8.5
Нийслэлийн төсвийн орлого	тэрбум төгрөг	166.5 ↑52.1	283.5 ↑70.3	488.5 ↑72.3	585.9↑19.9	591.6↑1.0
Нийслэлийн төсвийн зарлага	тэрбум төгрөг	98.0 ↑52.4	150.5 ↑53.6	385.0 ↑155.8	460.3↑19.5	600.9↑30.5

Тайлбар: өмнөх онтой харьцуулсан өөрчлөлтийн хувь

эерэг -↑, ↓
сөрөг -↑, ↓
тогтвортой =

Хүснэгт 2. Нийслэлийн эдийн засаг, нийгмийн үзүүлэлтүүд, дүүргээр

	Хэмжих Нэгж	2014 оны 9 сарын байдлаар					2015 оны 9 сарын байдлаар				
		Хотын дундаж	Хамгийн өндөр		Хамгийн бага		Хотын дундаж	Хамгийн өндөр		Хамгийн бага	
Хүн амын нягтрал /нэг кв км-т ногдох хүн/	Тоо	275	Баянгол	6921	Налайх	49	285	Баянгол	7223	Налайх	51
			Чингэлтэй	1783	Багануур	46		Чингэлтэй	1825	Багануур	46
			Сүхбаатар	653	Багахангай	28		Сүхбаатар	669	Багахангай	29
Ажилгүйчүүд хөдөлмөрийн насны 10 000 хүнд ногдох	0\000**	167	Налайх	554	Баянгол	149	130	Багахангай	444	Баянзүрх	85
			Багахангай	475	Баянзүрх	140		Налайх	371	Сонгинохайрхан	78
			Хан-Уул	217	Сонгинохайрхан	119		Багануур	241	Баянгол	66
Нялхсын нас баралт /амьд төрсөн 1000 хүүхдэд/	0\00*	14	Багахангай	29	Баянгол	11	15	Багахангай	19	Хан-Уул	11
			Налайх	20	Чингэлтэй	10		Сонгинохайрхан	14	Багануур	10
			Багануур	16	Сүхбаатар	10		Баянзүрх	13	Баянгол	10
10 000 хүн тутмаас **халдварт өвчнөөр өвчлөгсөд**	0\000	108	Налайх	143	Сонгинохайрхан	70	263	Баянзүрх	292	Хан-Уул	205
			Багануур	123	Баянгол	65		Чингэлтэй	240	Багануур	173
			Баянзүрх	109	Багахангай	16		Сонгинохайрхан	238	Багахангай	73
Төсвийн орлого, зарлагын харьцаа зарлага=100	мян.төг	127	Чингэлтэй	135	Багануур	88	98	Чингэлтэй	125	Багануур	81
			Сүхбаатар	133	Налайх	83		Сүхбаатар	121	Налайх	78
			Баянзүрх	127	Багахангай	54		Хан-Уул	118	Багахангай	69
18-аас дээш насны 10 000 хүнд ногдох **Гэмт хэрэг**	тоо	140	Сүхбаатар	191	Налайх	113	149	Сүхбаатар	247	Сонгинохайрхан	120
			Чингэлтэй	162	Багануур	92		Чингэлтэй	160	Хан-Уул	109
			Баянзүрх	144	Багахангай	56		Баянзүрх	153	Багахангай	78

*Тайлбар: * - промиль ** - продицмиль*

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНЭ

2015 оны 9-р сарын хэрэглээний үнийн индекс 2014 оны мөн үетэй харьцуулахад 3.9 хувь, 2014 оны жилийн эцэстэй харьцуулахад 1.9 хувиар тус тус өсч, өмнөх 8-р сартай харьцуулахад 0.9 хувиар буурчээ.

Зураг 1. Хэрэглээний үнийн индекс, 2012-2015 он

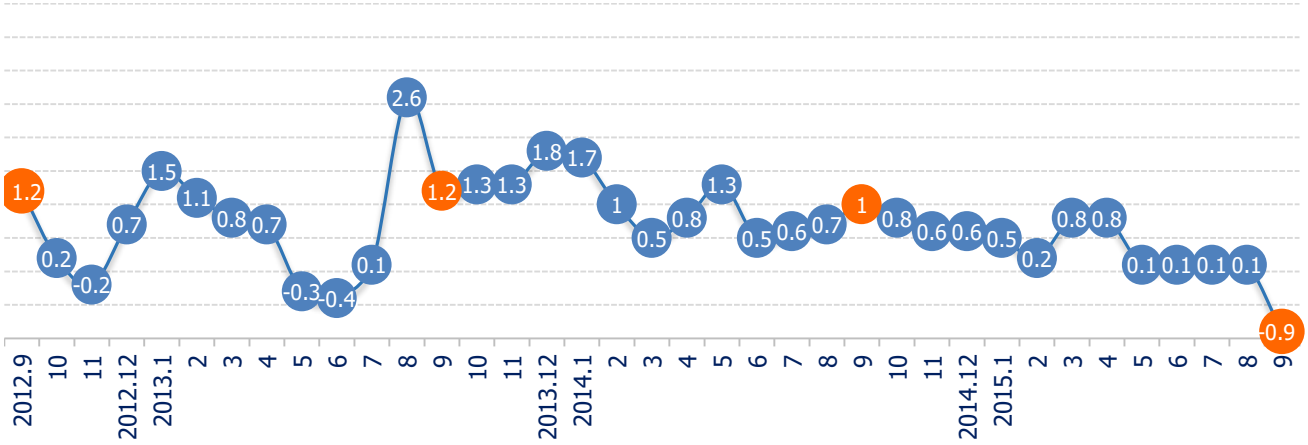

Хэрэглээний үнийн индекс 2015 оны 9-р сард өмнөх оны эцэстэй харьцуулахад 1.9 хувиар өсөхөд согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийн үнэ 0.7 хувь, хувцас, бөс бараа, гутал 1.1 хувь, гэр ахуйн бараа, тавилга 4.6 хувь, эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ 3.3 хувь, тээврийн үйлчилгээ 0.3 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ 0.2 хувь, боловсролын үйлчилгээ 23.6 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ 2.6 хувь, бусад бараа, үйлчилгээний бүлгийн үнэ 5.5 хувиар тус тус өссөн нь нөлөөлжээ.

Хүснэгт 3. Хэрэглээний үнийн индекс, барааны бүлгээр

Бараа, үйлчилгээний бүлгийн нэр	2015-09 / 2014-09	2015-09 / 2014-12	2015-09 / 2015-08
Ерөнхий индекс	103.9	101.9	99.1
Хүнсний бараа, ундаа, ус	98.7	99.1	96.6
Согтууруулах ундаа, тамхи	104.3	100.7	100.0
Хувцас, бөс бараа, гутал	103.3	101.1	100.0
Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш	107.3	97.8	100.6
Гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа	107.3	104.6	100.0
Эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	105.9	103.3	101.1
Тээвэр	101.0	100.3	100.0
Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ	99.3	99.3	100.0
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	101.0	100.2	100.3
Боловсролын үйлчилгээ	123.6	123.6	100.0
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байр	103.1	102.6	100.5
Бусад бараа, үйлчилгээ	106.5	105.5	100.1

2015 оны 9-р сард үнийн ажиглалт хийхээр хэрэглээний сагсанд сонгогдсон 329 нэрийн бараа, үйлчилгээний 14.3 хувийнх нь үнэ өсч, 6.1 хувийнх нь үнэ буурч, 79.6 хувийн бараа үйлчилгээний үнэ тогтвортой байлаа.

Хүснэгт 4. Улаанбаатар хотын хэрэглээний үнийн сарын индекст нөлөөлсөн бараа, үйлчилгээний үнийн өөрчлөлт

Бараа, үйлчилгээний бүлэг	Үнийн өөрчлөлт %	Дэд бүлэг, зарим барааны үнийн өөрчлөлт
Хүнсний бараа, ундаа, ус	-3.4	Энэ бүлгийн бууралтад мах, махан бүтээгдэхүүн 5.7 хувь, жимс, жимсгэнэ 1.6 хувь, төмс, хүнсний ногоо 15.6 хувиар тус тус буурсан нь нөлөөлжээ.
Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш	0.6	Орон сууц, ус, цахилгаан, түлшний бүлгийн өсөлтөд орон сууцтай холбогдох бусад зардал 11.6 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.
Эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	1.1	Энэ бүлгийн өсөлтөд эм, тариа 2.3 хувиар, амбулторийн үйлчилгээний үнэ 2.3 хувиар өссөн нь нөлөөлөв.
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	0.3	Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээний өсөлтөд номны үнэ 1.3 хувиар өссөн нь нөлөөлсөн байна.
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ	0.5	Энэ бүлгийн өсөлтөд нийтийн хоолны үйлчилгээний үнэ тариф 0.5 хувиар өссөн нь нөлөөлөв.
Бусад бараа, үйлчилгээ	0.1	Бусад бараа, үйлчилгээний өсөлт нь гоо сайхны хэрэгцээнд зориулсан бусад эд зүйлсийн үнэ 0.1 хувиар өссөнтэй холбоотой байна.

Зураг 2. Нэг кг будааны дундаж үнэ, 2010-2015 оны 9-р сард, төгрөг

Зураг 3. Нэг кг дээд гурилын дундаж үнэ, 2010-2015 оны 9-р сард, төгрөг

2015 оны 9-р сард хүнсний зах, дэлгүүрт жижиглэн худалдаалах махны үнэ өмнөх сартай харьцуулахад хонины ястай мах 8.4 хувиар, үхрийн ястай мах 3.1 хувиар тус тус буурсан байна. Өмнөх сартай харьцуулахад талх, гурил, будааны бүлгийн үнэ 1.0 хувиар нэмэгдсэн бол харин хүнсний ногооны бүлгийн үнэ 15.6 хувиар буурчээ.

Зураг 4. Нэг кг хүнсний ногооны дундаж үнэ, 2010-2015 оны 9-р сард

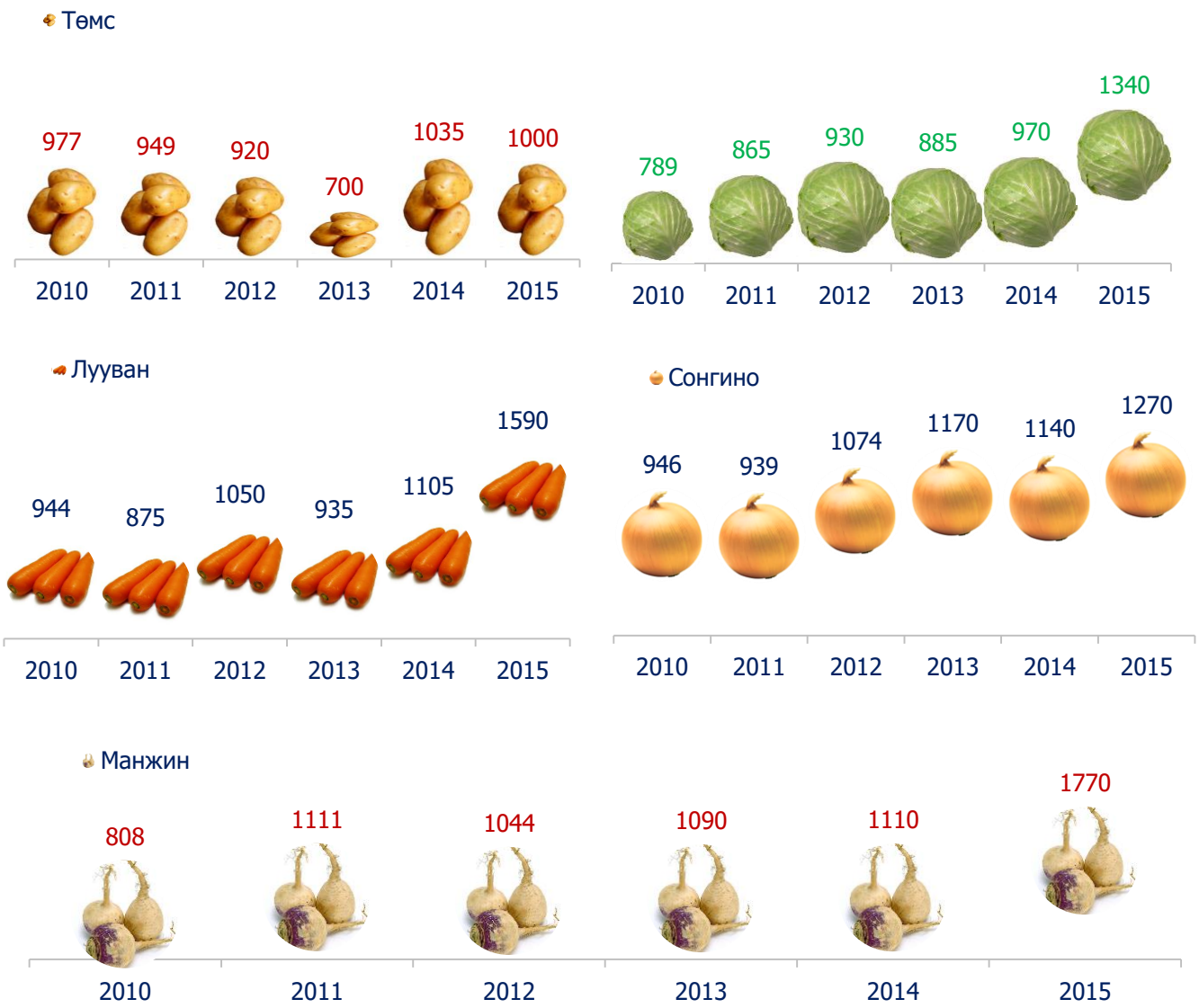

Зураг 5. Нэг ширхэг өндөгний дундаж үнэ, 2010-2015 оны 9-р сард

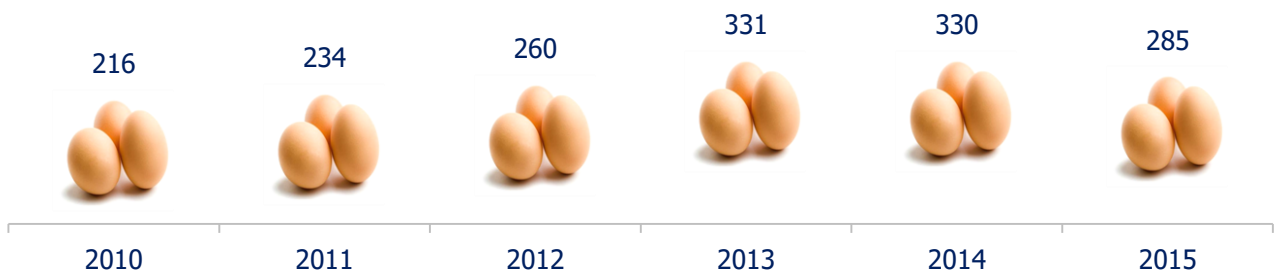

Багануур, Эмээлт захын дундаж үнээр нас гүйцсэн адуу 600.0 мянган төгрөг, үхэр 800.0 мянган төгрөг, эр хонь 130.0 мянган төгрөг, эм хонь 90.0 мянган төгрөг, ямаа 55.0-80.0 мянган төгрөгийн ханштай байв.

2015 оны 9-р сарын 29-ний өдрийн үнийн ажиглалтаар "Хүчит шонхор" зах дээр нэг кг тэмээний мах 5200 төгрөг, "Далай ээж" зах дээр гахайн мах 7500 төгрөг, тахианы мах 5800 төгрөгийн ханштай байв.

Хүснэгт 5. Нэг кг махны жижиглэн худалдах дундаж үнэ, 2013-2015 оны сараар, төгрөгөөр

Үхрийн мах												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2013 он	7335	8025	7895	8330	8380	8275	8225	7710	7825	7245	7115	7280
2014 он	7980	7775	8425	8370	8685	8730	7955	7590	7635	7550	7495	7465
2015 он	7415	7565	7810	8080	8145	8445	7985	7230	7005			
Хонины мах												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2013 он	6480	7095	7060	7420	7490	7470	7415	6710	6540	6215	6085	6245
2014 он	6855	6675	7040	7630	7800	7685	7030	6585	6395	5965	5835	5940
2015 он	5860	6140	6735	7460	7555	7455	6830	6050	5540			

Зураг 6. Нэг кг хонины махны дундаж үнэ, 2015 оны 9-р сард

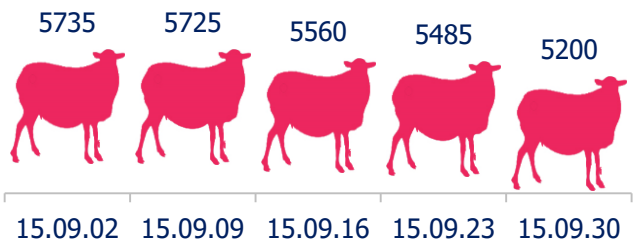

Зураг 7. Нэг кг үхрийн махны дундаж үнэ, 2015 оны 9-р сард

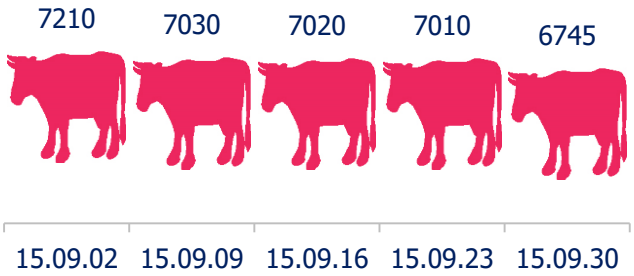

Улаанбаатар хотын түүхий эдийн захуудын сарын дундаж үнээр ямааны цагаан ноолуур 51000 төгрөг, тэмээний шир 21500 төгрөг, адууны шир 28667 төгрөг, үхрийн шир 1.8-2.3 метр урттай бол 28333 төгрөг, 2.3 метрээс дээш урттай нь 48333 төгрөг, хонины нэхий 1833 төгрөг, ямааны ноолуургүй арьс 3667 төгрөгийн ханштай байлаа.

Хүснэгт 6. Арьс ширний дундаж үнэ, төгрөгөөр

	2014 он IX сар	2015 он	
		VIII сар	IX сар
Тэмээний шир	12500	19000	21500
Адууны шир	25500	34333	28667
Үхрийн шир	58000	52667	48333
Хонины арьс	6000	2167	1833
Ямааны арьс /ноолуургүй/	7000	2833	3667
Ямааны ноолуур	67000	50000	51000

Зураг 8. Ямааны ноолуурын дундаж үнэ, төгрөгөөр

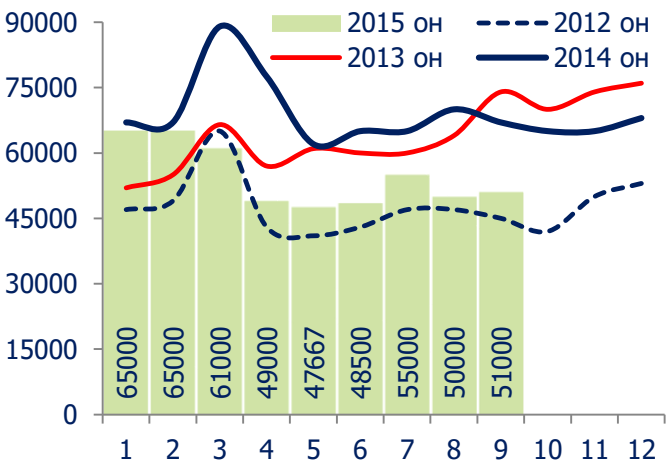

Зураг 9. Шатахууны үнэ, 2015 оны 7, 8, 9-р сарын байдлаар

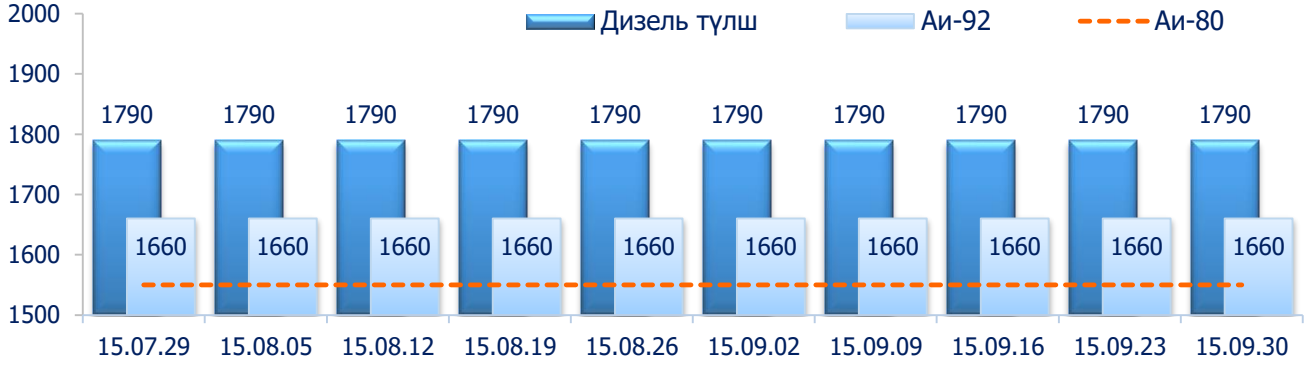

Хүснэгт 7. Түлшний үнэ, төгрөг
2015.09.30

Байршил	Түлшний мод шуудай (6-7 кг)		Нүүрс (Налайх) (12-14 кг)
	Хар мод	Нарс мод	
Чингэлтэй	1500		2200
Сүхбаатар	1500		2200
Цайз зах	1400		2100
Хангай зах	1300	1100	2000
Дундаж үнэ	1425	1100	2125

Хүснэгт 8. Нэг литр шатахууны үнэ, төгрөг
2015.09.30

ШТС	Аи 95	Аи 80	Аи 92	Дизель түлш	Газ
Жаст Ойл	1890	1550	1660	1790	
Петровис	1890	1550	1660	1790	
Магнай трейд	1890	1550	1660	1790	
Сод монгол	1890		1660	1790	
Шунхлай		1550	1660	1790	
Юнигаз					1100
Дундаж үнэ	1890	1550	1660	1790	1100

Зураг 10. Төгрөгийн ам.доллартай харьцах сарын дундаж ханш, 2012-2015 он

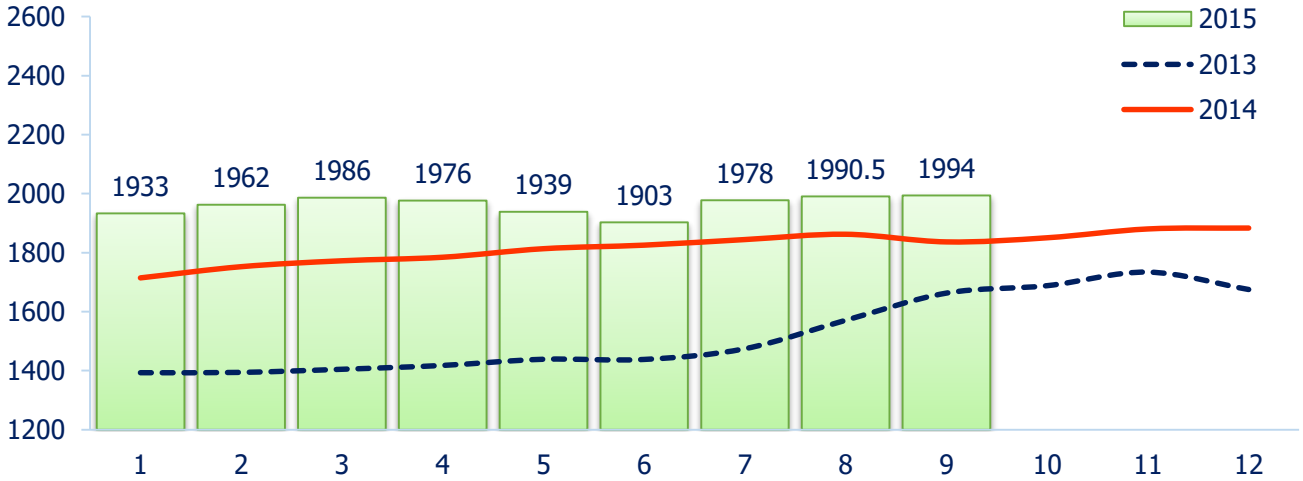

Мэдээлийн эх сурвалж: Монгол банкны статистикийн мэдээлэл

Хүснэгт 9. Хүнсний барааны дундаж үнийн зэрэгцүүлэлт, 2015 оны 7, 8, 9-р сарын өдрүүдээр

		хэмжих нэгж	2015 07.22	2015 07.29	2015 08.05	2015 08.12	2015 08.19	2015 08.26	2015 09.02	2015 09.09	2015 09.16	2015 09.23	2015 09.30	15.09.30 / 15.09.23
"Алтан тариа" гурил	дээд	кг	1185	1245	1240	1235	1235	1255	1255	1265	1265	1265	1265	100.0
	1-р зэрэг	кг	995	1050	1045	1035	1030	1045	1045	1050	1055	1055	1055	100.0
"Алтан тариа" савласан гурил	дээдийн дээд	кг	1550	1555	1555	1565	1605	1615	1615	1620	1600	1600	1600	100.0
	дээд	кг	1225	1275	1275	1275	1285	1295	1295	1300	1300	1300	1300	100.0
	1-р зэрэг	кг	1035	1075	1075	1075	1080	1090	1090	1090	1100	1100	1100	100.0
	2-р зэрэг	кг	830	835	835	835	875	870	870	860	870	870	870	100.0
"Алейка" дээд гурил		кг	1310	1310	1310	1310	1310	1315	1315	1310	1310	1310	1310	100.0
Сүү	Сүү ХК 1л	литр	2085	2085	2085	2045	2055	2045	2045	2030	2030	2030	2105	103.7
	Сүү ХК 0.5л	литр	900	900	900	890	890	890	890	890	905	905	910	100.6
	Задгай	литр	1200	1200	1200	1220	1235	1235	1235	1235	1235	1235	1235	100.0
Тараг, Цөцгийтэй		литр	2170	2160	2160	2080	2100	2110	2110	2115	2115	2115	2130	100.7
Талх	Атар	ширхэг	1080	1080	1080	1140	1130	1140	1145	1145	1130	1130	1130	100.0
	Зууван чех	ширхэг	1225	1235	1235	1245	1245	1265	1270	1270	1255	1255	1255	100.0
Будаа	цагаан	кг	2365	2365	2365	2420	2420	2420	2420	2420	2430	2430	2430	100.0
	шар	кг	1785	1785	1785	1685	1685	1685	1685	1685	1685	1685	1685	100.0
Цөцгийн тос, "Сүү" ХК		кг	3005	3005	3025	3090	3285	3285	3270	3285	3225	3225	3225	100.0
Ургамлын тос		1 литр	3290	3290	3290	3380	3380	3365	3355	3355	3355	3355	3355	100.0
Ногоон цай, Гүрж		кг	5195	5195	5195	5195	5195	5325	5325	5325	5325	5455	5455	100.0
Элсэн чихэр		кг	1730	1730	1730	1730	1730	1730	1730	1730	1730	1730	1730	100.0
Хонины мах	ястай*	кг	6650	6585	6585	5790	6170	5660	5735	5725	5560	5485	5200	94.8
	цул	кг	7550	7490	7490	6990	7195	6650	6770	6770	6615	6545	6430	98.2
Үхрийн мах	ястай*	кг	8020	7685	7655	7140	7115	7005	7210	7030	7020	7010	6745	96.2
	цул*	кг	10265	9835	9835	9135	8655	8205	8250	8825	8815	8790	8790	100.0
Адууны мах, ястай*		кг	6135	5720	5720	5295	5475	4645	5030	5030	4995	4995	4995	100.0
Ямааны мах, ястай*		кг	5515	5435	5435	4965	5125	4925	5005	4900	4755	4755	4435	93.3
Төмс, монгол		кг	1250	1565	1610	1625	1635	1445	1285	1230	1140	1010	1000	99.0
Лууван, монгол		кг	1260	1760	1760	1530	2035	1980	1975	1830	1490	1490	1590	106.7
Байцаа, монгол		кг	1335	2010	2010	2010	1590	1635	1425	1370	1270	1250	1340	107.2
Манжин, монгол		кг	1750	2210	2225	2280	2265	2220	2130	1915	1685	1685	1770	105.0
Сонгино, хятад бөөрөнхий		кг	1210	1210	1210	1270	1455	1390	1390	1380	1300	1270	1270	100.0
Алим, фүжи		кг	4070	4070	4070	3920	3920	3920	3920	3920	3920	3920	3920	100.0
Өндөг, ОХУ		ширхэг	305	305	305	305	275	270	270	270	285	285	285	100.0

Хүснэгт 10. Хүнсний барааны дундаж үнийн зэрэгцүүлэлт, 2010-2015 оны 9-р сарын IV долоо хоногоор

		хэмжих нэгж	2010.9	2011.9	2012.9	2013.9	2014.9	15.09.30	2015/2014	2015/2013	2015/2012	2015/2011	2015/2010
"Алтан тариа" гурил	дээд	кг	878	856	827	992	1185	1265	106.8	127.5	153.0	147.8	144.1
	1-р зэрэг	кг	707	718	698	723	1010	1055	104.5	145.9	151.1	146.9	149.2
"Алтан тариа" савласан гурил	дээдийн дээд	кг	1026	1054	1065	1468	1635	1600	97.9	109.0	150.2	151.8	155.9
	дээд	кг	915	936	893	1059	1225	1300	106.1	122.8	145.6	138.9	142.1
	1-р зэрэг	кг	773	767	780	757	1045	1100	105.3	145.3	141.0	143.4	142.3
	2-р зэрэг	кг	590	602	586	584	810	870	107.4	149.0	148.5	144.5	147.5
"Алейка" дээд гурил		кг	845	905	890	1331	1335	1310	98.1	98.4	147.2	144.8	155.0
Сүү	Сүү ХК 1л	литр			1450	1741	2345	2105	89.8	120.9	145.2		
	Сүү ХК 0.5л	литр			615	751	1095	910	83.1	121.2	148.0		
	Задгай	литр	933	867	925	1000	1100	1235	112.3	123.5	133.5	142.4	132.4
Тараг, Цөцгийтэй		литр			1499	1680	2140	2130	99.5	126.8	142.1		
Талх	Атар	ширхэг	634	650	653	833	1075	1130	105.1	135.7	173.0	173.8	178.2
	Зууван чех	ширхэг			924	928	1190	1255	105.5	135.2	135.8		
Будаа	цагаан	кг	1761	1645	1729	2220	2365	2430	102.7	109.5	140.5	147.7	138.0
	шар	кг	1100	1626	1647	1574	1810	1685	93.1	107.1	102.3	103.6	153.2
Цөцгийн тос, "Сүү" ХК		кг			2210	2233	2625	3225	122.9	144.4	145.9		
Ургамлын тос		1 литр			2708	3029	3135	3355	107.0	110.8	123.9		
Ногоон цай, Гүрж		кг			3765	4216	5200	5455	104.9	129.4	144.9		
Элсэн чихэр		кг	1792	1675	1744	1656	1850	1730	93.5	104.5	99.2	103.3	96.5
Хонины мах	ястай*	кг				6245	5890	5200	88.3	83.3			
	цул	кг	3471	4283	7020	7158	7600	6430	84.6	89.8	91.6	150.1	185.2
Үхрийн мах	ястай*	кг				7260	7545	6745	89.4	92.9			
	цул*	кг				9135	9835	8790	89.4	96.2			
Адууны мах, ястай*		кг				5220	5620	4995	88.9	95.7			
Ямааны мах, ястай*		кг				5515	5365	4435	82.7	80.4			
Төмс, монгол		кг	977	949	920	700	1035	1000	96.6	142.9	108.7	105.4	102.4
Лууван, монгол		кг	944	875	1050	935	1105	1590	143.9	170.1	151.4	181.7	168.4
Байцаа, монгол		кг	789	865	930	885	970	1340	138.1	151.4	144.1	154.9	169.8
Манжин, монгол		кг	808	1111	1044	1090	1110	1770	159.5	162.4	169.5	159.3	219.1
Сонгино, хятад бөөрөнхий		кг	946	939	1074	1170	1140	1270	111.4	108.5	118.2	135.3	134.2
Алим, фүжи		кг			3660	3460	4035	3920	97.1	113.3	107.1		
Өндөг, ОХУ		ширхэг	216	234	260	331	330	285	86.4	86.1	109.6	121.8	131.9

Хүснэгт 11. Хүнсний барааны үнийн зэрэгцүүлэлт, 2015 оны 9-р сарын 30-ны өдрийн байдлаар

		хэмжих нэгж	"Баянзүрх" зах	"Замбала" Супер-маркет	"Хүчит шонхор" зах	"Бөмбөгөр" ХТ	"Меркури" зах	"Барс" ХТ	"Таван эрдэнэ" зах	"Хархорин" зах	"Номин" Супер-маркет	"Макс" Супер-маркет	"Оргил" Супер-маркет	Дундаж үнэ
"Алтан тариа" гурил	дээд	кг	1300		1300	1150		1150	1300	1300	1316	1332	1243	1265
	1-р зэрэг	кг	1100		1100	950		950	1100	1100	1080	1092	1023	1055
"Алтан тариа" савласан гурил	дээдийн дээд	кг	1600		1600	1500	1800	1500	1700	1600	1519	1660	1540	1600
	дээд	кг	1300		1300	1200	1500	1200	1300	1300	1249	1360	1270	1300
	1-р зэрэг	кг	1200		1100	1000	1300	1000	1100	1100	1019	1120	1070	1100
	2-р зэрэг	кг	1000		800	800	1100	800	900	800	869	780	830	870
"Алейка" дээд гурил		кг	1400		1400	1200	1500	1200	1350	1400		1176	1176	1310
Сүү	Сүү ХК 1л	литр	2100		2000	2000	2300	2000	2100	2000	2299	2050	2200	2105
	Сүү ХК 0.5л	литр	900		900	900	1000	900	1000	900	899	850	830	910
	Задгай	литр	1200		1300	1200			1200	1000	1499			1235
Тараг, Цөцгийтэй		литр	2200		2000	2000	2200	1950	2300	2100	2399	2050	2090	2130
Талх	Атар	ширхэг	1200		1200	1100		1200	1100	1100	1019	1170	1100	1130
	Зууван чех	ширхэг	1300		1300	1150		1300	1250	1200	1299	1280	1200	1255
Будаа	цагаан	кг	2300		2200	2100		2300	2300	2200	2769	2640	3060	2430
	шар	кг	1600		1500	1500		1500	1900	1800		1980		1685
Цөцгийн тос, "Сүү" ХК		кг	3200		3200	3000	3500	3000	3500	3200	3379	3180	3080	3225
Ургамлын тос		1 литр	3200		3200	3100	3300	3300	3500	3200	3629	3660	3470	3355
Ногоон цай, Гүрж		кг	5000		5500	4900		5000	5700	5500	5669	6360		5455
Элсэн чихэр		кг	1600		1500	1400	1900	1500	1700	1800		2050	2100	1730
Хонины мах	ястай*	кг	5200		5000	6500	8000	6000	6500	4800	7000	5300		5200
	цул	кг	6000		5500	7000		7000	7500	5500		6500		6430
Үхрийн мах	ястай*	кг	6800		6500	7500	9500	7200	8000	6500	8499	6900		6745
	цул*	кг	8500		8000	9500	11000	8500	9000	8500	10999	8500		8790
Адууны мах, ястай*		кг	5200		4800	6000				5000				4995
Ямааны мах, ястай*		кг	4500		4500					4500				4435
Төмс, монгол		кг	1000		800	1000	1200	1000	1000	1000	799	980	1200	1000
Лууван, монгол		кг	1000		1000	1200	1800	1200	1500	1500	1699	2500	2500	1590
Байцаа, монгол		кг	1200		1000	1500	1200	1000	1500	1000	799	2500	1700	1340
Манжин, монгол		кг	1500		1500	1500	2000	1500	1500	1500	1699	2500	2500	1770
Сонгино, хятад бөөрөнхий		кг	1000		1000	1200	1500	1500	1500	1200	1129	1450	1200	1270
Алим, фүжи		кг	3500		3500	4000	3500	3500	4500	3500		4800	4500	3920
Өндөг, ОХУ		ширхэг	280		280	260	300	260	280	280	279	290	320	285

*Тайлбар: * Махны дундаж үнийг хүнсний захуудын махны борлуулалтын хувийн жинд үндэслэн жигнэсэн дундаж аргаар тооцов.*

АЖ ҮЙЛДВЭР

Нийслэлийн аж үйлдвэрийн газрууд 2015 оны эхний 9 сард 4463.2 тэрбум төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, 5573.0 тэрбум төгрөгийн борлуулалт хийсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад үйлдвэрлэлт 1.0 хувиар, борлуулалт 1.5 хувиар буурсан байна.

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийг өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад цахилгаан, дулааны эрчим хүч, усан хангамжийн үйлдвэрлэлт 19.6 хувиар, хүнсний бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт 17.5 хувиар тус тус өсч, боловсруулах үйлдвэрлэлт 0.4 хувиар, уул уурхайн олборлох үйлдвэрлэлт 4.1 хувиар тус тус буурсан байна.

Зураг 11. АУ-ийн 2014-2015 оны үйлдвэрлэлт, борлуулалт, тэрбум төгрөг

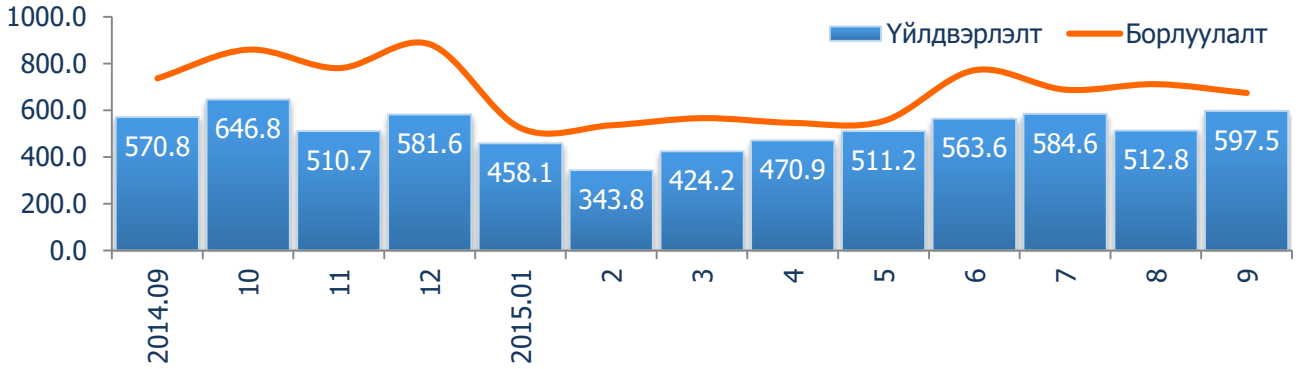

Нийслэлийн аж үйлдвэрийн салбар 2015 оны 9-р сард 597.5 тэрбум төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт хийснээс уул уурхайн олборлох салбар 68.2 хувийг, цахилгаан дулааны эрчим хүч, усан хангамжийн үйлдвэрлэлт 8.8 хувийг, боловсруулах үйлдвэрлэлт 23.0 хувийг тус тус эзэлж байна.

Зураг 12. Махны үйлдвэрлэлт, мян.тн

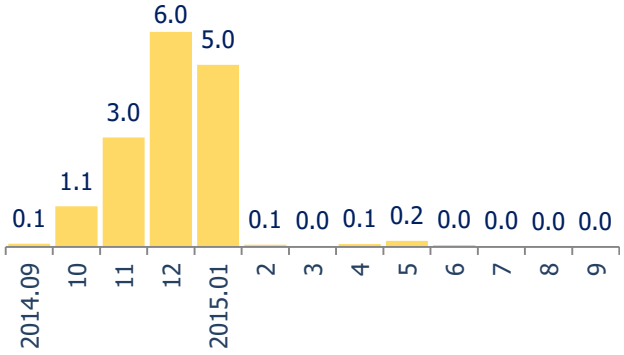

Зураг 13. Гурил үйлдвэрлэлт, мян.тн

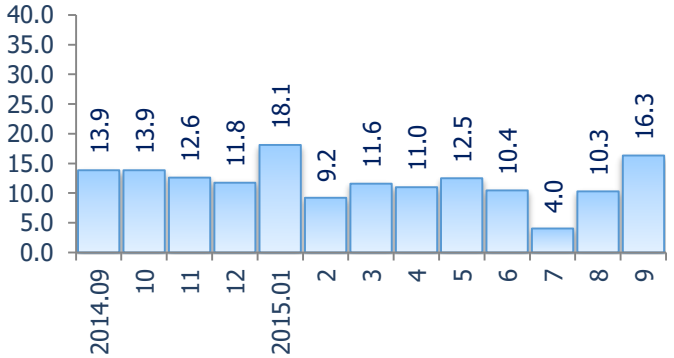

Зураг 14. Талх, архи дарсны үйлдвэрлэлт

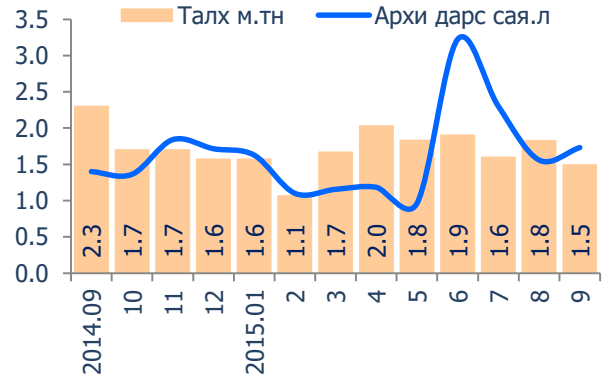

Зураг 15. Нүүрс олборлолт, мян.тн

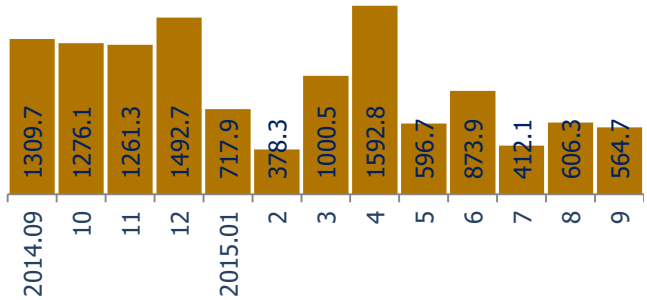

Хүснэгт 12. Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт, салбараар, өссөн дүнгээр

/оны үнээр, сая төгрөг/

Салбараар	Нийт бүтээгдэхүүн		
	2014 он IX сар	2015 он IX сар	$\frac{2015}{2014}$ %
Уул уурхай олборлох үйлдвэр	2861387.6	2744260.2	95.9
Нүүрс олборлолт	226806.8	186463.9	82.2
Газрын тос, шатдаг хий олборлолт	965596.2	627010.6	64.9
Төмрийн хүдэр олборлолт	1612288.4	1878456.9	116.5
Бусад ашигт малтмал олборлолт	56696.2	52328.8	92.3
Боловсруулах үйлдвэр	1251871.2	1247238.0	99.6
Хүнсний бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	520773.7	612140.4	117.5
Мах, загас, ногоо, тос боловсруулалт	38690.3	52997.8	137.0
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	37463.3	37779.1	100.8
Үр тарианы гурил, малын тэжээл	93652.9	95859.2	102.4
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн	65303.2	71066.2	108.8
Ундаа үйлдвэрлэл	285664.0	354438.1	124.1
Тамхи үйлдвэрлэл	59269.3	41751.5	70.4
Нэхмэлийн үйлдвэрлэлт	206152.1	265759.6	128.9
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	6356.4	8969.0	141.1
Арьс шир боловсруулах үйлдвэр	7105.0	11181.8	157.4
Мод модон эдлэл үйлдвэрлэл	2352.9	2435.6	103.5
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	3253.1	5833.9	179.3
Хэвлэл болон дуу бичлэгийн үйл ажиллагаа	18924.4	18754.8	99.1
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	33653.8	35764.9	106.3
Резинэн болон хуванцар бүтээгдэхүүн	22606.7	26158.9	115.7
Төмөрлөг бус эдлэлийн үйлдвэрлэл	71842.5	37827.9	52.7
Цахилгаан машин, хэрэгсэл үйлдвэрлэл	47.8	50.3	105.2
Эмнэлгийн багаж хэрэгсэл үйлдвэрлэл	187.7	868.8	4.6*
Тээврийн бусад хэрэгсэл үйлдвэрлэл	1891.0	2064.4	109.2
Мебель тавилга үйлдвэрлэл, бусад үйлдвэрлэл	297454.8	177676.2	59.7
Цахилгаан, дулаан, усан хангамж	394429.2	471657.8	119.6
Цахилгаан, дулаан уур үйлдвэрлэлт	371079.2	439100.7	118.3
Ус ариутгал, усан хангамж	23350.0	32557.1	139.4
ДҮН	4507688.0	4463156.0	99.0

**дахин*

Хүснэгт 13. Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний борлуулалт, салбараар, өссөн дүнгээр
/оны үнээр, сая төгрөг/

Салбараар	Аж үйлдвэрийн борлуулалт			
	2014 он IX сар	2015 он IX сар	$\frac{2015}{2014}$ %	үүнээс: экспорт, %
Уул уурхай олборлох үйлдвэр	3679678.7	3839896.2	104.4	85.2
Нүүрс олборлолт	168762.3	156244.2	92.6	58.3
Газрын тос, шатдаг хий олборлолт	901790.7	588437.1	65.3	100.0
Төмрийн хүдэр олборлолт	2558812.0	3058762.1	119.5	83.7
Бусад ашигт малтмал олборлолт	50313.7	36452.8	72.5	81.8
Боловсруулах үйлдвэр	1586357.8	1261479.7	79.5	24.8
Хүнсний бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	694182.6	696621.4	100.4	1.1
Мах, загас, ногоо, тос боловсруулалт	119584.8	116194.8	97.2	6.1
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	37801.4	38195.4	101.0	
Үр тарианы гурил, малын тэжээл	105125.0	100820.5	95.9	
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн	67434.0	70776.0	105.0	
Ундаа үйлдвэрлэл	364237.4	370634.7	101.8	0.2
Тамхи үйлдвэрлэл	64788.5	51883.0	80.1	
Нэхмэлийн үйлдвэрлэлт	189044.1	231343.3	122.4	77.5
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	7499.8	6626.2	88.4	
Арьс шир боловсруулах үйлдвэр	5969.3	11176.4	187.2	73.8
Мод модон эдлэл үйлдвэрлэл	2225.9	2364.0	106.2	
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	3712.2	5683.8	153.1	
Хэвлэл болон дуу бичлэгийн үйл ажиллагаа	20008.5	19811.9	99.0	
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	38567.2	34788.5	90.2	
Резинэн болон хуванцар бүтээгдэхүүн	24391.1	28149.2	115.4	
Төмөрлөг бус эдлэлийн үйлдвэрлэл	70905.2	39249.6	55.4	
Цахилгаан машин, хэрэгсэл үйлдвэрлэл	47.8	50.3	105.2	
Эмнэлгийн багаж хэрэгсэл үйлдвэрлэл	187.8	868.8	4.6*	
Тээврийн бусад хэрэгсэл үйлдвэрлэл	1794.9	1964.4	109.4	
Мебель тавилга үйлдвэрлэл, бусад үйлдвэрлэл	463032.9	130898.9	28.3	90.1
Цахилгаан, дулаан, усан хангамж	394429.2	471657.8	119.6	
Цахилгаан, дулаан уур үйлдвэрлэлт	371079.2	439100.7	118.3	
Ус ариутгал, усан хангамж	23350.0	32557.1	139.4	
ДҮН	5660465.7	5573033.7	98.5	64.3

**дахин*

Зураг 16. Борлуулалт, 2013-2015 он, тэрбум төгрөг

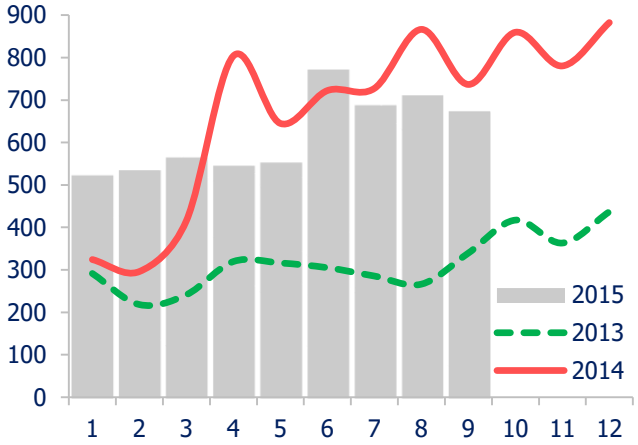

Зураг 17. Үйлдвэрлэлт, 2013-2015 он, тэрбум төгрөг

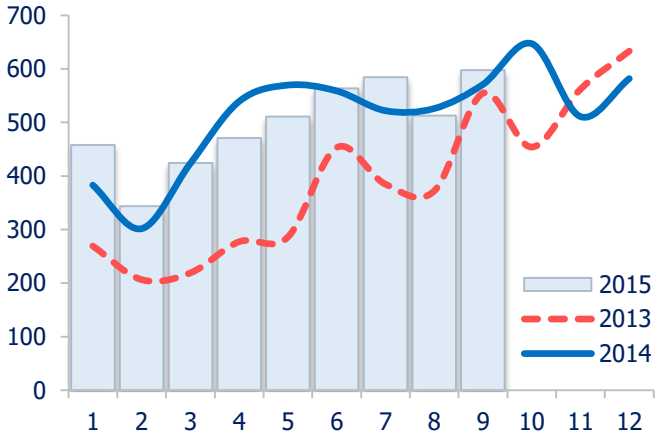

Аж үйлдвэрийн нийт борлуулалтын 1988.8 тэрбум төгрөгийг дотоодод, 3584.2 тэрбум төгрөгийг гадаадад борлуулсан байна.

2015 оны эхний 9 сард борлуулсан нийт бүтээгдэхүүний 64.3 хувийг экспортоор гаргасан байна. Нийт экспортын 2.6 хувийг нүүрс олборлолт, 16.4 хувийг газрын тос шатдаг хий олборлолт, 71.5 хувийг төмрийн хүдэр олборлолт, 0.8 хувийг бусад ашигт малтмал олборлолт, 5.0 хувийг нэхмэлийн үйлдвэрлэлт, 0.2 хувийг арьс шир боловсруулах үйлдвэрлэлт, 0.2 хувийг хүнсний үйлдвэрлэлт, 3.3 хувийг бусад үйлдвэрлэлт тус тус эзэлж байна.

БАРИЛГА

Нийслэлийн нутаг дэвсгэрт 2015 оны эхний 9 сард нийт 2874.9 тэрбум төгрөгийн өртөг бүхий 491 барилга байгууламжийг барьж байна. Эдгээр барилга байгууламжийн 29.4 хувь нь төрийн, 70.6 хувь нь иргэний болон хувийн хуулийн этгээдийн хөрөнгө оруулалтаар баригдаж байна. Баригдаж буй обьектуудыг давхарын хувьд бүлэглэн авч үзвэл 1-5 давхар 41.2 хувь, 6-10 давхар 31.1 хувь, 11-ээс дээш давхар 27.7 хувийг эзэлж байна.

2015 оны эхний 9 сард 325 аж ахуй нэгж, байгууллага идэвхтэй үйл ажиллагаа явуулж, нийт 668.3 тэрбум төгрөгийн барилга угсралт их засварын ажлыг хийж гүйцэтгэсэн байна.

Нийт гүйцэтгэлийн 89.8 хувийг шинэ барилга, өргөтгөлийн ажил, 10.2 хувийг их засварын ажил эзэлж байна. Шинэ барилга, өргөтгөл шинэчлэлийн ажлын гүйцэтгэлийн 63.2 хувийг орон сууцны барилга, 18.3 хувийг орон сууцны бус барилгын ажил, 18.5 хувийг инженерийн барилга байгууламжийн ажил тус тус эзэлж байна.

Ашиглалтанд оруулсан нийт барилгыг хөрөнгө оруулалтын эх үүсвэрээр нь авч үзвэл хувийн 403, улсын 162 обьект баригдсан байна. Баригдсан обьектуудыг давхарын хувьд бүлэглэн авч үзвэл 1-5 давхар 43.0 хувь, 6-10 давхар 30.0 хувь, 11-ээс дээш давхар барилга 27 хувийг эзэлж байна.

Хүснэгт 14. Ашиглалтанд орсон барилга, 2015 оны эхний 9 сард

	Барилгын		Барилгын хүчин чадал	
	Тоо	Өртөг, сая төгрөг	Хэмжих нэгж	Хэмжээ
Орон сууцны барилга	122	1038488.0	айл	13810
Үйлдвэрийн	8	16400.0	$м^2$	79801.5
Худалдаа, үйлчилгээний	50	218127.0	$м^2$	209573.2
Эмнэлэг	2	8900.0	орны тоо	100
Цэцэрлэг	13	14609.0	хүүхдийн тоо	2645
Сургууль	5	8500.0	хүүхдийн тоо	2990
Спорт, биеийн тамир	5	17620.0		
Конторын	25	133568.0	$м^2$	69980.6
Эрчим хүчний	258	50417.9		258
Авто зам засвар, шинэчлэл	14	58702.9		
Төмөр бетон гүүр, гүүрэн гарц	8	52787.0		
Далан, суваг, шугам	44	40376.7		
Бусад	11	10300.0		

МАЛ АЖ АХУЙ

Нийслэл хотын нутаг дэвсгэрт 2015 оны эхний 9 сард хээлтэгч нийт малын 92.1 хувь буюу 166221 хээлтэгч төллөжээ. Нийт 166332 төл гарсны 2477 төл мал хорогдож, 163855 төл бойжиж байна. Төл бойжилт 98.5 хувьтай байна.

Мал төллөлтийн мэдээг өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад төллөсөн хээлтэгч 26718 толгой буюу 19.2 хувиар, бойжсон төл 26435 толгой буюу 19.2 хувиар, төлийн хорогдол 315 толгой буюу 14.6 хувиар тус тус өсөв.

Хүснэгт 15. Төл бойжилт, толгой, 2015 оны эхний 9 сард

Дүүрэг	Төллөсөн хээлтэгч	Гарсан төл	Хорогдсон төл	Бойжсон төл	Төл бойжилт
Багануур	65704	65757	1416	64341	97.8
Багахангай	9792	9825	42	9783	99.6
Баянзүрх	19088	19088	392	18696	97.9
Налайх	20702	20702	104	20598	99.5
Сонгинохайрхан	33394	33394	308	33086	99.1
Сүхбаатар	1042	1043	7	1036	99.3
Хан-Уул	15664	15688	208	15480	98.7
Чингэлтэй	835	835	-	835	100.0
Дүн	166221	166332	2477	163855	98.5

Бойжуулсан нийт төлийн 0.03 хувийг ботго, 5.0 хувийг унага, 19.3 хувийг тугал, 43.6 хувийг хурга, 32.1 хувийг ишиг эзэлж байна. Багануур дүүргийн 4-р хороо, Сүхбаатар дүүргийн 13-р хороо, Хан-Уул дүүргийн 14 хорооны 3 өрхөд тус бүр ихэр тугал гарчээ.

Хүснэгт 16. Төл бойжилт, төрлөөр, оны эхний 9 сард

Үзүүлэлт	2012 он	2013 Он	2014 он	2015 он	үүнээс :				
					ботго	унага	тугал	хурга	ишиг
Гарсан төл	128254	130810	139582	166332	42	8483	31965	72238	53604
Бойжсон төл	126600	128709	137420	163855	42	8247	31538	71421	52607
Хорогдсон төл	1654	2101	2162	2477	-	236	427	817	997
Бойжилтын хувь	98.7	98.4	98.5	98.5	100.0	97.2	98.7	98.9	98.1

2015 оны эхний 9 сард 1977 толгой том мал зүй бусаар хорогдож, өмнөх оны мөн үеэс 12.7 хувиар өсчээ. Хорогдсон нийт малын 8.3 хувийг адуу, 14.8 хувийг үхэр, 36.7 хувийг хонь, 40.2 хувийг ямаа эзэлжээ. Том малын зүй бус хорогдлын 33.8 хувь буюу 668 толгой мал өвчнөөр, 26.6 хувь буюу 526 нь хээлтэгч малын хорогдол эзэлж байна.

Хүснэгт 17. Том малын зүй бус хорогдол, төрлөөр, оны эхний 9 сард

Үзүүлэлт	2013 он	2014 он	2015 он	үүнээс :			
				адуу	үхэр	хонь	ямаа
Хорогдсон том мал	2912	1754	1977	164	292	725	796
Үүнээс : өвчтэй	654	432	668	51	104	282	231
хорогдсон хээлтэгч	591	636	526	45	81	188	212

Хүснэгт 18. Том малын зүй бус хорогдол, дүүргээр, оны эхний 9 сард

Дүүрэг	2013 он	2014 он	2015 он	үүнээс :			
				адуу	үхэр	хонь	ямаа
Багануур	1642	1072	946	106	102	383	355
Багахангай	45	37	68	-	2	34	32
Баянгол	-	1	6	-	6	-	-
Баянзүрх	352	288	236	23	54	72	87
Налайх	54	101	144	2	14	43	85
Сонгинохайрхан	599	89	165	5	47	70	43
Сүхбаатар	15	19	18	-	12	3	3
Хан-Уул	196	132	376	28	53	110	185
Чингэлтэй	9	15	18	-	2	10	6
Дүн	2912	1754	1977	164	292	725	796

ГАЗАР ТАРИАЛАН

Ургац хураалтын явцын мэдээгээр нийслэлийн хэмжээнд 350.2 га талбайгаас 1612.9 тонн төмс, 441.2 га талбайгаас 1890.3 тонн хүнсний ногоо хураан авч, 6653.1 тонн өвс хадлан, 1645.8 тонн малын тэжээлийн ургамал бэлтгээд байна.

Хүснэгт 19. Ургац хураалт, дүүргээр, тонн

Дүүрэг	Төмс	Хүнсний ногоо	Өвс, хадлан
Баганууур	324.9	106.4	648.1
Багахангай	10.4	6.0	317.4
Баянгол	76.6	350.7	-
Баянзүрх	27.5	90.9	42.0
Налайх	237.9	132.0	1647.0
Сонгинохайрхан	726.0	524.8	2300.0
Сүхбаатар	26.1	28.4	11.3
Хан-Уул	182.0	650.2	1687.3
Чингэлтэй	1.5	0.9	-
Дүн	1612.9	1890.3	6653.1

Хурааж авсан нийт ургацын 24.3 хувийг аж ахуйн нэгж байгууллагууд, 75.7 хувийг иргэд хураан авчээ. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад төмс 1263.4 тонн буюу 43.9 хувиар, хүнсний ногоо 519.4 тонн буюу 21.6 хувиар, өвч хадлан 5908.5 тонн буюу 47.0 хувиар тус тус буурав.

Нийслэлийн хэмжээнд хураан авсан нийт ургацын дийлэнх буюу 91.6 хувийг Сонгинохайрхан (42.8%), Хан-Уул (21.7%), Налайх (17.1%), Баганууур (10.0%) дүүргүүд эзэлж байна.

Зураг 18. Ургац хураалт, тонн, эхний 9 сард

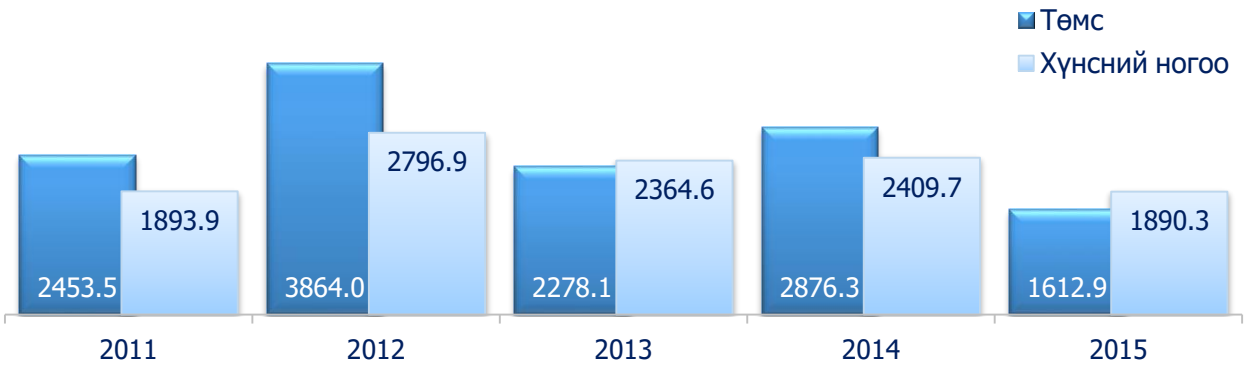

НИЙСЛЭЛИЙН ТӨСӨВ

Нийслэлийн төсвийн орлого 2015 оны эхний 9 сард 591.6 тэрбум төгрөг болж, төлөвлөснөөс 107.9 тэрбум төгрөгөөр буюу 15.4 хувиар дутуу бүрдсэн байна. Төсвийн нийт орлогын 55.6 хувийг татварын орлого (орлогын албан татвар, хөрөнгийн албан татвар, бусад татвар, төлбөр, хураамж), 6.3 хувийг татварын бус орлого, 1.8 хувийг хөрөнгийн болон тусламжийн орлого, 36.3 хувийг улсын төсөв болон орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг эзэлж байна.

Татварын орлого 329.1 тэрбум төгрөг болж, төлөвлөснөөс 67.5 тэрбум төгрөгөөр буюу 17.0 хувиар, татварын бус орлого 37.3 тэрбум төгрөг болж, төлөвлөснөөс 11.4 тэрбум төгрөгөөр буюу 23.4 хувиар тус тус дутуу бүрдсэн байна.

Орлогын албан татвар төлөвлөснөөс 26.9 тэрбум төгрөгөөр, хөрөнгийн албан татвар төлөвлөснөөс 6.5 тэрбум төгрөгөөр, бусад татвар, төлбөр, хураамж төлөвлөснөөс 34.1 тэрбум төгрөгөөр тус тус дутуу бүрджээ.

Зураг 19. Төсвийн орлого, сая төгрөг

Хүснэгт 20. Нийслэлийн төсвийн орлого, дүүргээр, сая төгрөг

	Төсвийн орлого			Үүнээс:					
				Татварын орлого			Татварын бус орлого		
	Бүгд	ТБ %	Зөрүү	Бүгд	ТБ %	Зөрүү	Бүгд	ТБ %	Зөрүү
Багануур	7,984.9	91.5	-745.4	391.8	92.0	-34.2	248.8	89.8	-28.1
Багахангай	2,123.3	86.7	-324.8	80.3	160.5	30.3	49.2	96.8	-1.6
Баянгол	43,763.3	94.4	-2,608.5	9,854.7	91.4	-932.1	1,522.9	63.7	-869.0
Баянзүрх	53,435.0	92.3	-4,428.8	9,347.2	78.9	-2,495.0	923.1	46.6	-1,059.7
Налайх	8,518.1	94.3	-511.9	403.6	73.1	-148.8	166.1	101.1	1.8
Сонгинохайрхан	45,880.9	96.5	-1,659.3	4,652.3	102.4	108.7	756.4	52.7	-678.6
Сүхбаатар	48,864.0	89.9	-5,482.0	18,644.8	104.2	753.5	760.1	11.5	-5,860.0
Хан-Уул	34,644.1	95.7	-1,562.0	12,518.0	91.7	-1,127.2	1,465.3	65.6	-769.4
Чингэлтэй	43,204.7	110.8	4,228.4	19,439.7	136.1	5,158.7	1,331.3	73.5	-479.2
Нийслэлийн шууд	303,194.5	76.2	-94,865.8	253,748.4	78.7	-68,780.9	30,120.1	94.8	-1,650.9
Дүн	591612.8	84.6	-107960.0	329080.8	83.0	-67467.0	37343.4	76.6	-11394.6

Зураг 20. Төсвийн орлого, зарлага, сая төгрөг

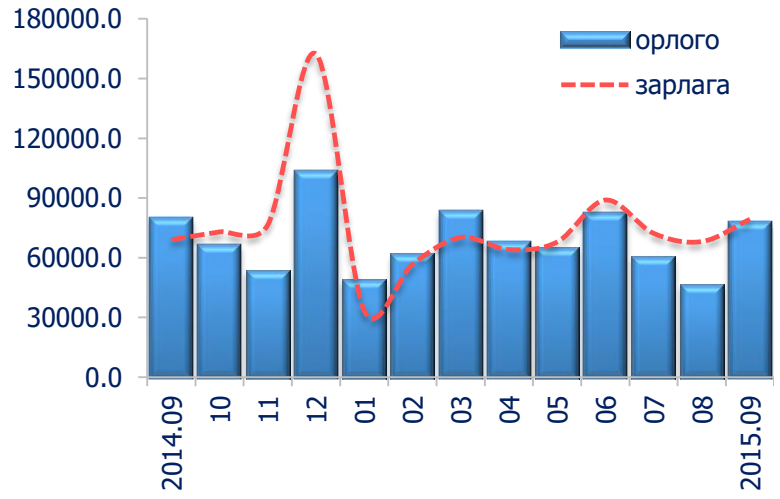

2015 оны эхний 9 сард орон нутгийн төсвөөс төсөвт байгууллагуудын төлөвлөсөн үйл ажиллагааны зардлын 67.3 хувийг буюу 600.9 тэрбум төгрөгийн зардлыг санхүүжүүлсэн байна. Өөрөөр хэлбэл, төсөвт байгууллагууд үйл ажиллагааны нийт зардлын 32.7 хувийг буюу 291.3 тэрбум төгрөгийг төлөвлөсөн хугацаандаа зарцуулаагүй байна.

Хүснэгт 21. Нийслэлийн төсвийн орлого, 2015 оны эхний 9 сард, сая төгрөг

Үзүүлэлт	Төлөвлөсөн	Гүйцэтгэл	ТБ %	Зөрүү, сая.төг
Нийт орлого	699572.8	591612.8	84.6	-107960.0
1. Татварын орлого	396547.8	329080.8	83.0	-67467.0
Орлогын албан татвар	249893.6	223018.4	89.2	-26875.2
Хувь хүний орлогын албан татвар	249893.6	223018.4	89.2	-26875.2
Цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын	237,508.2	206,791.4	87.1	-30716.8
Үйл ажиллагааны орлогын	13,028.8	16,184.2	124.2	3155.5
Хөрөнгө борлуулсны орлогын	6,552.1	4,277.6	65.3	-2274.5
Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-24,700.0	-24,432.9	98.9	267.1
Шууд бус орлого	16,099.8	19,048.7	118.3	2948.9
Орлогыг тодорхойлох боломжгүй иргэний	1,404.8	1,149.4	81.8	-255.4
Хөрөнгийн албан татвар	47161.8	40636.7	86.2	-6525.1
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	25,453.2	21,054.7	82.7	-4398.5
Бууны албан татвар	39.3	35.5	90.3	-3.8
Авто тээврийн ба өөрөө явагч хэрэгслийн	21,669.3	19,546.5	90.2	-2122.8
Бусад татвар, төлбөр, хураамж	99492.4	65425.7	65.8	-34066.6
Улсын тэмдэгтийн хураамж	23,676.6	23,125.7	97.7	-550.9
Газрын төлбөр	20,500.0	29,065.5	141.8	8565.5
Дуудлага худалдаа	40,000.0	0.0	-	-40000.0
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	133.3	51.7	38.8	-81.6
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	9,698.5	8,795.3	90.7	-903.2
Усны төлбөр	2,160.6	1,723.9	79.8	-436.7
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ ашигласны	20.5	20.6	100.7	0.1
Бусад татвар, хураамж	3,302.8	2,643.0	80.0	-659.8
2. Татварын бус орлого	48738.0	37343.4	76.6	-11394.6
Нийтлэг татварын бус орлого	48738.0	37343.4	76.6	-11394.6
Хувьцааны ногдол ашиг	680.0	448.2	65.9	-231.8
Хүүгийн орлого	3,857.4	1,086.4	28.2	-2771.0
Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	12,278.7	7,704.5	62.7	-4574.3
Торгуулийн орлого	19,486.8	14,152.9	72.6	-5333.9
Түрээсийн орлого	1,133.4	1,085.2	95.7	-48.2
Бусад нэр заагдаагүй орлого	11,301.5	12,866.1	113.8	1564.6
3. Хөрөнгийн орлого	34,000.0	9,551.0	28.1	-24449.0
Өмч хувьчлалын орлого	34,000.0	9,551.0	28.1	-24449.0
4. Хандив тусламжийн орлого	3,888.7	1,454.2	37.4	-2434.5
5. Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	216398.4	214183.4	99.0	-2215.0
Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого	200,804.7	199,030.0	99.1	-1774.7
Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас шилжүүлсэн орлого	15,593.7	15,153.4	97.2	-440.2

Зураг 21. Нийслэлийн төсвийн зарлага, сая төгрөг

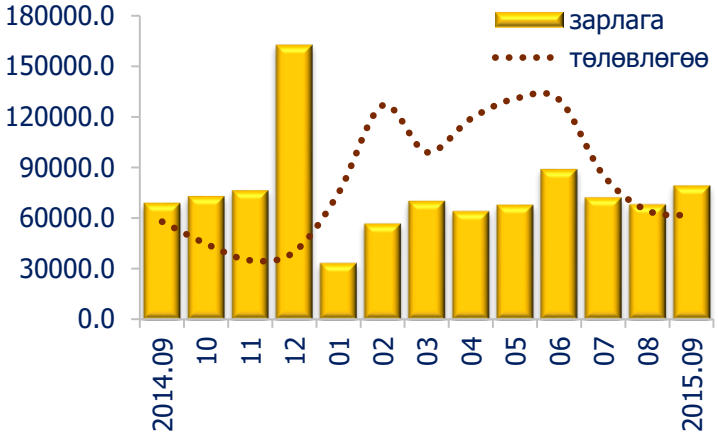

Төсвийн нийт зарлагын 24.8 хувийг цалин хөлс, нэмэгдэл урамшуулал, 2.7 хувийг ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл, 17.9 хувийг нийгмийн халамжийн үйлчилгээ болон нэг удаагийн тэтгэмж урамшуулал, 25.9 хувийг хөрөнгийн зардал, 28.7 хувийг бараа ажил үйлчилгээний бусад зардал тус тус эзэлж байна.

Хүснэгт 22. Нийслэлийн төсвийн зарлага,дүүргээр, сая төгрөг

	Орлогын дүн	Зарлага				Орлого, зарлагын зөрүү
		Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	хувь	зөрүү	
Багануур	7984.9	10516.4	9839.5	93.6	132.7	-1854.6
Багахангай	2123.3	4093.8	3069.7	75.0	-1024.1	-946.4
Баянгол	43763.3	45718.7	42978.7	94.0	-2740.0	784.6
Баянзүрх	53435.0	61962.3	50446.5	81.4	-11515.8	2988.5
Налайх	8518.1	11957.3	10928.7	91.4	-1028.6	-2410.6
Сонгинохайрхан	45880.9	51957.2	45040.9	86.7	-6916.3	840.0
Сүхбаатар	48864.0	53995.3	40296.4	74.6	-13698.9	8567.6
Хан-Уул	34644.1	33231.5	29350.0	88.3	-3881.5	5294.1
Чингэлтэй	43204.7	42547.9	34575.7	81.3	-7972.2	8629.0
Нийслэлийн шууд	303194.5	576228.0	334340.3	58.0	-241887.7	-31145.8
Нийт дүн	591612.8	892208.4	600866.4	67.3	-291342.0	-9253.6

Хүснэгт 23 . Өглөгтэй дүүргүүд, сая төгрөг

	9-р сарын эхний үлдэгдэл	Шинээр үүссэн өглөг	Тухайн сард төлөгд-сөн	9-р сарын эцсийн үлдэгдэл
Багануур	44.3	57.6	16.0	85.9
Багахангай	6.3	26.1	3.9	28.5
Баянгол	272.4	291.6	41.4	522.6
Баянзүрх	76.9	135.5	24.3	188.1
Налайх	80.5	109.8	18.2	172.1
Сонгинохайрхан	125.0	210.6	104.7	230.9
Сүхбаатар	140.0	83.6	83.2	140.4
Чингэлтэй	15.1	102.4	11.4	106.1
Хан-Уул	72.5	165.4	11.8	226.1
Нийслэлийн шууд	174.3	692.2	0.2	866.2
Нийт	1007.2	1874.7	315.0	2566.9

Нийслэлийн төсөв болон тусгай зориулалтын шил-жүүлгийн төсвөөс санхүүждэг байгууллагууд сарын эхэнд 1007.2 сая төгрөгийн өглөгтэй байснаас тайлант хугацаанд шинээр 1874.7 сая төгрөгийн өглөг үүсч, тухайн сард 315.0 сая төгрөгийн өглөгийг төлж барагдуулан, сарын эцэст 2566.9 сая төгрөгийн өглөгтэй үлдсэн байна.

Хүснэгт 24. Авлагатай дүүргүүд, сая.төгрөг

	9-р сарын эхний үлдэгдэл	Шинээр үүссэн авлага	Тухайн сард бараг-дуулсан	9-р сарын эцсийн үлдэгдэл
Багахангай	3.3	0.0	1.2	2.1
Баянгол	40.6	3.7	4.6	39.8
Баянзүрх	2.1	0.0	0.0	2.1
Налайх	0.0	2.9	0.0	2.9
Сонгинохайрхан	4.9	0.0	0.0	4.9
Сүхбаатар	55.6	0.0	1.7	54.0
Чингэлтэй	0.4	0.1	0.3	0.3
Нийслэлийн шууд	441.6	5,583.1	193.1	5,831.7
Нийт	548.6	5589.9	200.8	5937.7

Төсөвт байгууллагууд сарын эхэнд 548.6 сая төгрөгийн авлагатай байснаас тайлант хугацаанд шинээр 5589.9 сая төгрөгийн авлага үүсч, тухайн сард 200.8 сая төгрөгийн авлагыг төлж барагдуулан, сарын эцэст 5937.6 сая төгрөгийн авлагатай үлджээ.

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭ

2015 оны эхний 9 сард нийслэлийн нийгмийн даатгалын салбарын үйлчилгээнд 23.8 мянган байгууллагын 566.2 мянган иргэд хамрагдаж нийгмийн даатгалын шимтгэл төлжээ.

Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөгч нийт иргэдийн 377.5 мянга буюу 66.7 хувь нь аж ахуйн нэгж байгууллагын, 101.4 мянга буюу 17.9 хувь нь төсөвт байгууллагын, 87.3 мянга буюу 15.4 хувь нь сайн дурын даатгуулагчид байна. Даатгуулагчийн тоо өмнөх оны мөн үеэс 2.3 хувиар буюу 13.4 мянган хүнээр буурчээ.

Зураг 22. Даатгалын сангийн орлого, сая төгрөг

Нийслэл, дүүргийн нийгмийн даатгалын байгууллагууд нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлогын төлөвлөгөөг 92.9 хувиар биелүүлж, нийгмийн даатгалын санд нийт 533.4 тэрбум төгрөг хуримтлуулсан байна.

Даатгалын санд хуримтлуулсан нийт шимтгэлийн орлогын 63.8 хувь нь тэтгэврийн даатгалын санд, 18.7 хувь нь эрүүл мэндийн даатгалын санд, 7.2 хувь нь тэтгэмжийн даатгалын санд, 8.5 хувь нь үйлдвэрлэлийн осол мэргэжлээс шалтгаалах өвчний (ҮОМШӨ) даатгалын санд, 1.7 хувь нь ажилгүйдлийн даатгалын санд тус тус төвлөрчээ.

Зураг 23. Даатгалын сангийн зарлага

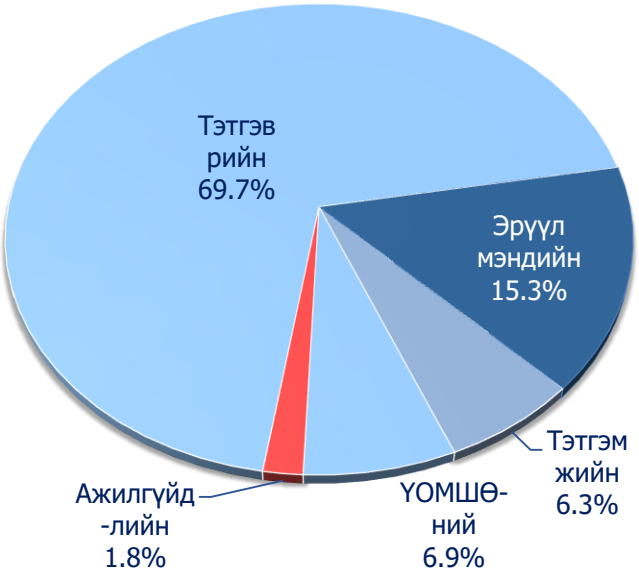

Нийслэлийн нийгмийн даатгалын сангаас 2015 оны эхний 9 сард даатгуулагч, иргэдэд 664.9 тэрбум төгрөгийн тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, сургалтын болон эмчилгээний зардал, эмийн үнийн хөнгөлөлт олгожээ.
Нийт зардлын 69.7 хувийг тэтгэврийн, 15.3 хувийг эрүүл мэндийн, 6.9 хувийг ҮОМШӨ-ний, 6.3 хувийг тэтгэмжийн, 1.8 хувийг ажилгүйдлийн даатгалын сангаас олгосон зардал эзэлж байна.

Тэтгэврийн даатгалын сангаас тэтгэвэр авагч иргэдийн тоо 9 дүгээр сард 142.6 мянга, олгосон тэтгэврийн хэмжээ өссөн дүнгээр 392.9 тэрбум төгрөгт хүрчээ. Олгосон нийт тэтгэврийн 74.3 хувийг өндөр насны, 10.3 хувийг хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн, 3.5 хувийг тэжээгчээ алдсаны, 11.9 хувийг цэргийн тэтгэвэрт зарцуулсан байна.

ХҮН АМЫН АЖИЛ ЭРХЛЭЛТ

Хөдөлмөрийн яамны захиргааны статистик мэдээгээр дүүргийн хөдөлмөрийн хэлтэст бүртгэлтэй, ажил идэвхтэй хайж байгаа ажилгүй иргэдийн тоо нийслэл хотод 2015 оны 9 дүгээр сарын эцэст 11159 болж, өмнөх оны мөн үеэс 19.8 хувь буюу 2755 хүнээр буурчээ. Нийт ажилгүйчүүдийн 6287 буюу 56.3 хувь нь эмэгтэйчүүд байна.

Зураг 24. Дүүргийн ажилгүйчүүд, УБ хотын дүнд эзлэх хувь

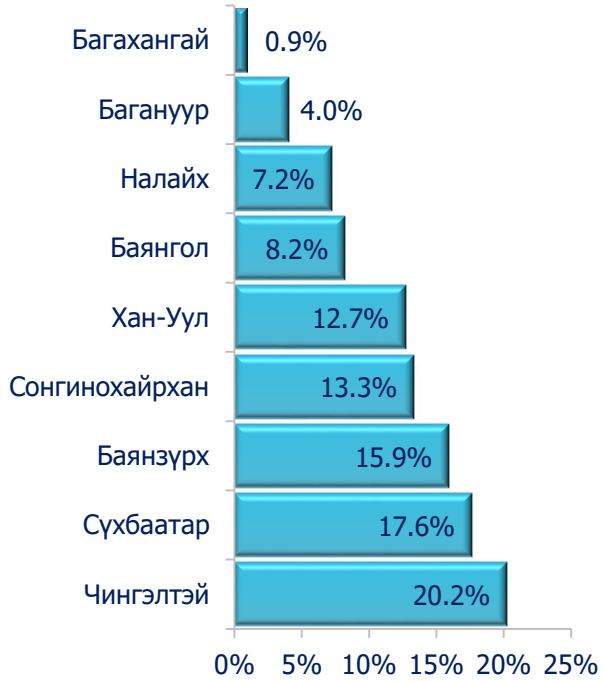

Насны бүлгээр авч үзвэл бүртгэлтэй нийт ажилгүйчүүдийн 20.5 хувь буюу 2289 нь 15-24 насны, 39.6 хувь буюу 4416 нь 25-34 насны, 21.4 хувь буюу 2391 нь 35-44 насны, 18.5 хувь буюу 2063 нь 45-аас дээш насны хүмүүс байна.

Бүртгэлтэй ажилгүйчүүдийн 20.2 хувь буюу 2255 нь Чингэлтэй дүүрэгт, 17.6 хувь буюу 1967 нь Сүхбаатар, 15.9 хувь буюу 1772 нь Баянзүрх, 13.3 хувь буюу 1481 нь Сонгинохайрхан, 12.7 хувь буюу 1413 нь Хан-Уул, 8.2 хувь буюу 915 нь Баянгол, 7.2 хувь буюу 803 нь Налайх, 4.0 хувь буюу 446 нь Багануур, 0.9 хувь буюу 107 нь Багахангай дүүрэгт тус тус амьдарч байна.

2015 оны 9-р сард ажилгүй 3828 иргэн шинээр бүртгүүлж, бүртгэлтэй ажилгүй байсан 866 иргэн ажилд зуучлагдан орж, 2246 иргэн бүртгэлээс хасагджээ.

Хүснэгт 25. Бүртгэлтэй ажилгүйчүүд, боловсролын түвшнээр /10-р сарын 1-ний байдлаар/

	Ажилгүйчүүдийн тоо			Дүнд эзлэх хувь		
	2013 он	2014 он	2015 он	2013 он	2014 он	2015 он
Нийт ажилгүйчүүд	12892	13914	11159	100.0	100.0	100.0
Үүнээс: дээд боловсролтой	5136	5885	3967	39.8	42.3	35.6
Тусгай дунд боловсролтой	1104	964	764	8.6	6.9	6.8
Мэргэжлийн анхан шатны боловсролтой	756	685	573	5.9	4.9	5.1
Ерөнхий боловсролтой	5830	6319	5788	45.2	45.4	51.9
Мэргэжилгүй	66	61	67	0.5	0.5	0.6

2015 оны эхний 9 сард 33782 хүн дүүргийн хөдөлмөрийн хэлтэст ажилд орохоор шинээр бүртгүүлсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 10.1 хувь буюу 3093 хүнээр өсчээ.
2015 оны эхний 9 сард 6743 хүн хөдөлмөрийн хэлтсээр зуучлуулан ажилд орсны 2.0 хувь нь төрийн болон орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газарт, 6.0 хувь нь төсөвт байгууллагад, 92.0 хувь нь компани, нөхөрлөл, хоршоо болон бусад газарт ажилд оржээ.

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ

2015 оны эхний 9 сард 31235 хүүхэд мэндэлсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 13 хүүхдээр олон байна.
Төрсөн нийт хүүхдийн 12.8 хувь буюу 3992 нь бусад аймгийн харъяат эхчүүдээс төрсөн байна.

Хүснэгт 26. Төрсөн хүүхэд, эх, хүүхдийн эндэгдэл, эхний 9 сард

	2013 он	2014 он	2015 он	$\frac{2015}{2014}$%
Амаржсан эхийн тоо	29794	30951	31020	100.2
Амьд төрсөн хүүхэд	30007	31222	31235	100.0
Эхийн эндэгдэл	15	11	8	72.7
Нэг хүртэл насандаа эндсэн хүүхэд	397	452	465	102.9
Амьд төрсөн 1000 хүүхэд тутмаас 1 хүртэл насанд эндсэн хүүхэд	13.23	14.48	14.89	102.8

Нялхсын эндэгдлийн 26.3 хувь буюу 85 нь Сонгинохайрхан, 23.8 хувь буюу 77 нь Баянзүрх, 12.7 хувь буюу 41 нь Баянгол, 11.5 хувь буюу 37 нь Чингэлтэй, 10.8 хувь буюу 35 нь Хан-Уул, 9.9 хувь буюу 32 нь Сүхбаатар, 3.1 хувь буюу 10 нь Налайх, 1.6 хувь буюу 5 нь Багануур, 0.3 хувь буюу 1 нь Багахангай дүүрэгт тус тус гарсан байна.

Нялхсын эндэгдлийн 30.5 хувь буюу 142 нь бусад аймгийн харъяат байна. Өмнөх оны мөн үеэс нялхсын эндэгдэл 0.41 промилээр өсчээ.

Хүснэгт 27. Нийслэлд гарсан халдварт өвчин, эхний 9 сард

	хэмжих нэгж	2014 он	2015 он	өсөлт, бууралт	
				тоо/пункт	Хувь
Халдварт өвчнөөр өвчилсөн бүх хүн, үүнээс	бодит тоо	13451	33934	20483	2.5 дах
	10000 хүнд	107.87	262.90	155.03	
Вируст хепатит	бодит тоо	428	367	- 61	- 14.3
	10000 хүнд	3.43	2.84	- 0.59	
Менингит	бодит тоо	5	4	- 1	- 20.0
	10000 хүнд	0.04	0.03	- 0.01	
Цусан суулга	бодит тоо	1494	1754	260	17.4
	10000 хүнд	11.98	13.59	1.61	
Салхин цэцэг	бодит тоо	1693	2476	783	46.2
	10000 хүнд	13.58	19.18	5.6	
Гахай хавдар	бодит тоо	174	66	- 108	- 2.6 дах
	10000 хүнд	1.40	0.51	- 0.89	
Сальмонеллёз	бодит тоо	66	76	10	15.2
	10000 хүнд	0.53	0.59	0.06	
Улаан эсэргэнэ	бодит тоо	186	330	144	1.8 дах
	10000 хүнд	1.49	2.56	1.07	
Улаан бурхан	бодит тоо	-	18879	18879	-
	10000 хүнд	-	146.26	146.26	
Хоолны хордлого	бодит тоо	223	180	- 43	- 19.3
	10000 хүнд	1.79	1.39	- 0.4	
Ёлом	бодит тоо	75	74	- 1	- 1.3
	10000 хүнд	0.60	0.57	- 0.03	
Бруцеллёз	бодит тоо	10	14	4	40.0
	10000 хүнд	0.08	0.11	0.03	
Нярайн халдвар	бодит тоо	2	3	1	50.0
	10000 хүнд	0.02	0.02	-	
Гар хөл амны өвчин	бодит тоо	1314	959	- 355	- 27.0
	10000 хүнд	10.54	7.43	- 3.11	
Тэмбүү	бодит тоо	2667	3123	456	17.1
	10000 хүнд	21.39	24.20	2.81	
Заг хүйтэн	бодит тоо	1117	1536	419	37.5
	10000 хүнд	8.96	11.90	2.94	
Трихомониаз	бодит тоо	1275	1261	- 14	- 1.1
	10000 хүнд	10.22	9.77	- 0.45	
Шинээр илэрсэн сүрьеэ	бодит тоо	2082	2074	- 8	- 0.4
	10000 хүнд	16.70	16.07	- 0.63	
ДОХ	бодит тоо	27	10	- 17	- 2.7 дах
	10000 хүнд	0.22	0.08	- 0.14	

Нийслэлд 2015 оны эхний 9 сард 33934 хүн халдварт өвчнөөр өвчилсөн нь өмнөх оны мөн үеэс 2.5 дахин буюу 20483 хүнээр, 10000 хүн тутмаас халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүний тоо 155.03 продицмилээр тус тус өсчээ.

Зураг 25. Халдварт өвчнөөр өвчлөгсөд, сараар

Халдварт өвчнөөр өвчлөгсдийн 55.6 хувийг улаан бурхан, 9.2 хувийг тэмбүү, 7.3 хувийг салхинцэцэг, 6.1 хувийг шинээр илэрсэн сүрьеэ, 5.2 хувийг цусан суулга, 4.5 хувийг заг хүйтэн, 3.7 хувийг трихомониаз, 2.8 хувийг гар хөл амны өвчин, 1.1 хувийг вируст хепатит, 1.0 хувийг улаан эсэргэнэ, 0.5 хувийг хоолны хордлого өвчнөөр өвчлөгсөд тус тус эзэлж байна.

НИЙТИЙН ТЭЭВРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ

2015 оны эхний 9 сард Нийслэлийн Тээврийн газраас Улаанбаатар хотын дотор болон хот орчимд 3.8 мянган км урттай, 121 чиглэлд нийтийн тээврийн үйлчилгээг зохион байгуулжээ.

Нийтийн тээврийн үйлчилгээнд хөлс төлөлтийг цахим системд шилжүүлж, хотын гудамж, замын хөдөлгөөний ачаалал, түгжрэлийг бууруулах, чиглэлүүдийн давхцлыг багасгах зорилгоор нийтийн тээврийн үйлчилгээний сүлжээний шинэчилсэн төлөвлөлтийг 2015 оны 8-р сарын 15-ны өдрөөс хэрэгжүүлж эхлээд байна.

Зураг 26. Зорчигч тээврийн чиглэлийн тоо

Зураг 27. Зорчигч тээврийн чиглэлийн урт

Дээрх ажлын хүрээнд их багтаамжийн автобусны үндсэн 73 чиглэлд 1010 тээврийн хэрэгсэл, түүний дотор угсраа 20 автобусыг үйлчилгээнд шинээр оруулан, 45 троллейбус, 989 их багтаамжийн автобус үйлчилж байна. Иргэдэд үйлчилгээ хүргэх шаардлагатай 5 цэгт (Хан-Уул дүүрэгт байрлах Ривер гарден хотхон, Маршал таун, Баянзүрх дүүргийн 21-р хороо, Ганц худаг, Сэлх, Баянгол дүүргийн 20-р хороо, 2 Хутагтын гудамж) шинэ чиглэлийн үйлчилгээг хүргэжээ.

Зураг 28. Нийтийн тээврийн үйлчилгээний шинэчилсэн сүлжээ

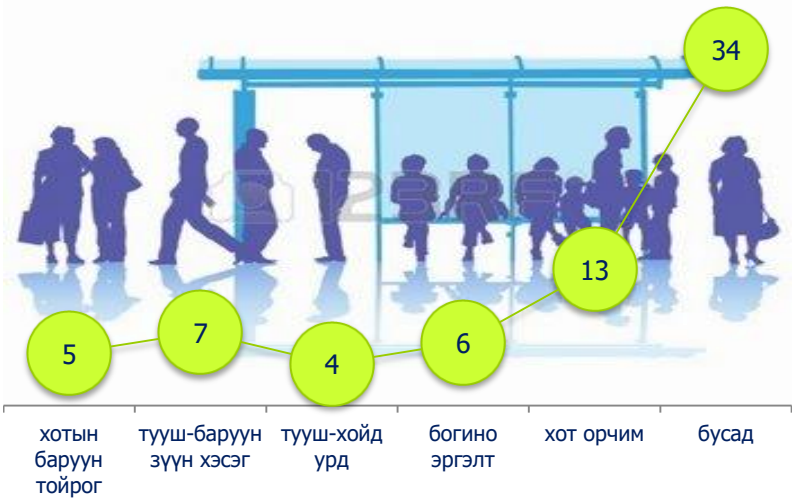

- Тойргоор явах хотын баруун тойргын 5 чиглэлд их багтаамжийн 82 автобус
- Тууш буюу хотын баруун зүүн хэсгийг шууд холбосон хэвтээ тэнхлэгийн авто зам дагуу үйлчлэх дамжин суултгүй явах 7 чиглэлд их багтаамжийн 171 автобус, троллейбус, багтаамж ихтэй 18 угсраа автобус
- Тууш буюу хотын хойд урд хэсгийг шууд холбосон босоо тэнхлэг дагуу үйлчлэх дамжин суултгүй явах 4 чиглэлд их багтаамжийн 68 автобус
- Богино эргэлтийн буюу хотын алслагдсан баруун хэсгийн иргэдийг 5 шар, Саппоро хүртэл, зүүн хэсгийн иргэдийг Офицеруудын ордон, Дүнжингарав худалдааны төв хүртэл богино эргэлтээр үйлчлэх 6 чиглэлд их багтаамжийн 54 автобус үйлчилж байна. Мөн хот орчмын буюу Шаргаморьт, Городок, Тэрэлж, Налайх, Өлзийт, Туул тосгон, Санзай, Найрамдал зуслан, Био комбинат, Эмээлт, Баруун түрүү зэрэг 13 чиглэлд их багтаамжийн 39 автобус, "бусад" буюу хуучин маршрутын дагуу үйлчлэх 34 чиглэлд их багтаамжийн 551 автобус тус тус үйлчилгээнд ажиллаж байна.

Улаанбаатар хотын хэмжээнд 2015 оны эхний 9 сард нийтийн тээврийн үйлчилгээг 57 аж ахуйн нэгж эрхэлсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 9 аж ахуйн нэгжээр цөөрсөн байна. Тухайлбал, их багтаамжийн автобус бүхий хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгжийн тоо 9.5 хувиар, бага, дунд багтаамжийн автобусаар үйлчилгээ үзүүлдэг аж ахуйн нэгжийн тоо 21.7 хувиар буурчээ. Гэсэн хэдий ч зорчигч тээврийн үйлчилгээний салбарт ажиллаж буй нийт аж ахуйн нэгжийн дийлэнх хэсгийг хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгжүүд эзэлсэн хэвээр байна.

Зураг 29. Зорчигч тээврийн үйлчилгээний салбарт ажиллаж буй ААН-ийн тоо

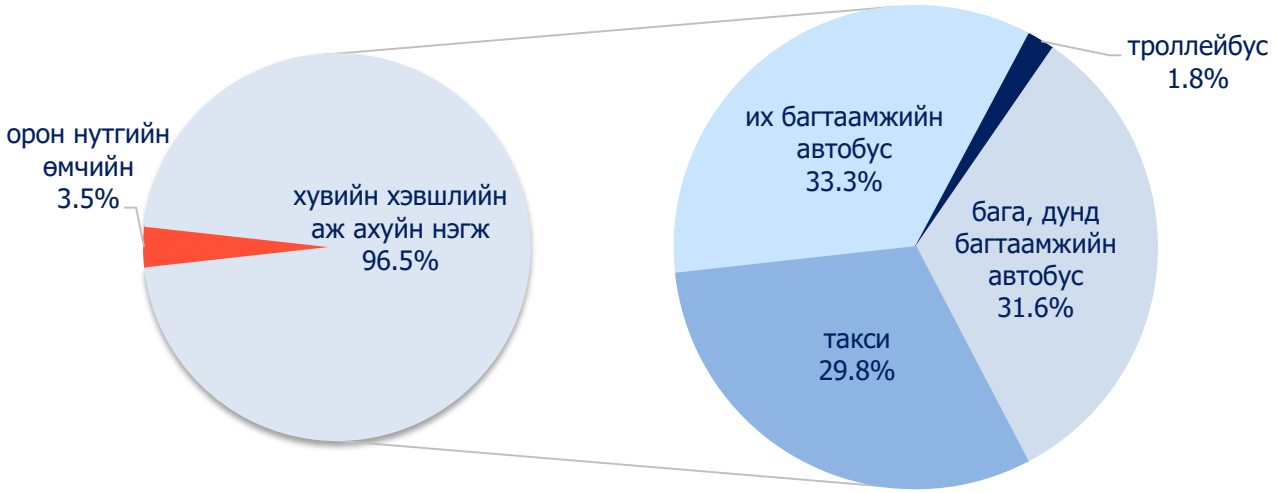

Нийтийн тээврийн үйлчилгээний аж ахуйн нэгжүүд 2015 оны эхний 9 сард 651.8 сая хүн километрийн ажил үйлчилгээг гүйцэтгэн, давхардсан тоогоор нийтдээ 191.7 сая хүн тээвэрлэж, 72.6 тэрбум төгрөгийн орлоготой ажилласан байна. Өмнөх оны мөн үеэс зорчигчийн тоо 9.4 хувиар буюу 19.9 мянган хүнээр, үйлчилгээний орлого 6.1 хувиар буюу 4.7 тэрбум төгрөгөөр тус тус буурсан байна.

Хүснэгт 28. Нийтийн тээврийн үйлчилгээ, төлбөрийн хэлбэрээр, 2015 оны эхний 9 сард

Тээврийн хэрэгсэл, төрөл, өмчлөлөөр	Аж ахуйн нэгж (тоо)	Орлого (тэрбум төгрөг)	Үүнээс:			Зорчигч (сая хүн)	Үүнээс:		
			карт	бэлэн мөнгө	нөхөн олго-вор		карт	бэлэн мөнгө	нөхөн олго-вор
Зорчигч тээврийн нэгтгэл (ОНӨААТҮГ)	1	23.1	0.8	12.4	9.9	62.2	2.5	35.0	24.7
Автобус (хувийн)	19	47.0	1.8	17.2	28.0	122.7	4.9	47.7	70.1
Троллейбус (хувийн)	1	0.42	0.02	0.16	0.24	1.2	0.06	0.55	0.6
Бага, дунд багтаамжийн автобус	18	2.1	-	2.0	0.1	5.6	-	5.4	0.15
Дүн	39	72.6	2.6	31.8	38.2	191.7	7.5	88.6	95.6

Төлбөрийн цахим хэлбэрт шилжиж байгаатай холбогдуулан Нийслэлийн Тээврийн газар нь УБ смарт ХХК-тай хамтарсан гэрээ байгуулан ажиллаж, троллейбус, их, дунд багтааамжийн нийт 1015 тээврийн хэрэгсэлд карт унших төхөөрөмжийг суурилуулан, картаар зорчих нөхцлийг ханган ажилласан байна. 2015 оны эхний 9 сард бүрдүүлсэн үйлчилгээний нийт орлогын 3.6 хувийг картын орлого, 43.7 хувийг бэлэн мөнгө, 52.7 хувийг "нөхөн олговор"-ын орлого эзэлж байна. 2015 оны 8-р сарын 15-наас хойш буюу шинэ үйлчилгээ нэвтэрч эхэлсэн хугацаанд дунджаар 460.0 мянган карт борлуулсан бөгөөд нийт зорчигчдын 50 орчим хувь нь картаар зорчиж байгаа ажээ.

Харин 2015 оны эхний 9 сарын байдлаар нийтийн тээврээр зорчигчдын 3.8 хувь нь картаар үйлчлүүлсэн байхад 46.3 хувь нь бэлэн мөнгө төлж, 49.9 хувь нь нөхөн олговрын хөнгөлөлтөөр зорчжээ. Өөрөөр хэлбэл, оны эхнээс нийтийн тээврийн хэрэгслээр давхардсан тоогоор 95.6 сая зорчигч үнэ төлбөргүй үйлчлүүлж, эдгээр хүмүүсийн үйлчилгээний төлбөрт төрөөс 38.3 тэрбум төгрөгийг нөхөн олговор хэлбэрээр тээвэрлэгч аж ахуйн нэгжүүдэд шилжүүлсэн байна.

Зураг 30. Зорчигчдын тоо, сая хүн, төлбөрийн хэлбэрээр

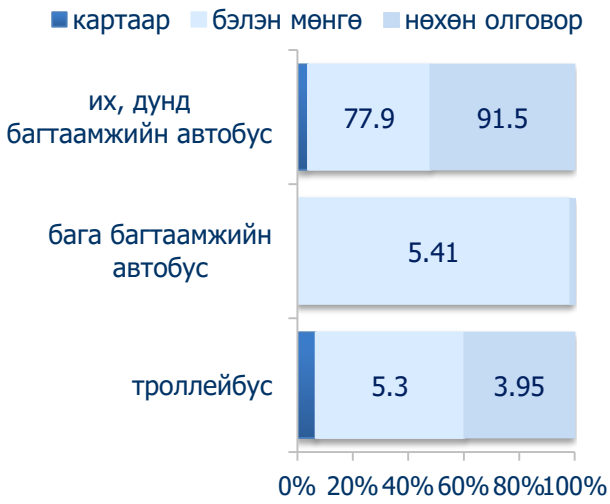

Зураг 31. Үйлчилгээний орлого, тэрбум төгрөг,төлбөрийн хэлбэрээр

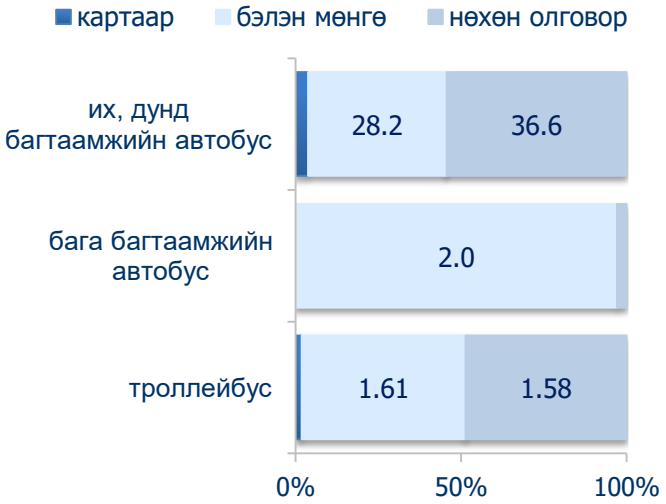

Нийслэлийн Тээврийн газраас аж ахуйн нэгж байгууллагатай байгуулсан "Нийтийн тээврийн үйлчилгээг эрхлэн гүйцэтгүүлэх тухай гэрээ"-гээр насанд хүрэгчид их, дунд багтаамжийн автобусаар 500 төгрөг, цахилгаан тээврээр 300 төгрөг, туслах болон

буухиа чиглэлийн бага багтаамжийн автобусаар 500-1300 төгрөг, хот орчмын чиглэлийн бүх төрлийн автобусаар 500-2300 төгрөгөөр (хүүхэд 200-1200 төгрөг) зорчиж байна. Мөн тус гэрээнд таксины үйлчилгээний нэг төлбөрт километрийн тарифыг 1000 төгрөгөөр тогтоож, үйлчилгээнд мөрдүүлэхээр заасан байна.

2015 оны эхний 9 сард нийтийн тээврийн парк шинэчлэлтээр их багтаамжийн 19 автобус, угсраа 20 автобус, дунд багтаамжийн 31 автобус үйлчилгээнд шинээр нэмэгдэж (хотоос алслагдсан хот орчмын Санзай, Найрамдал, Биокомбинат, Эмээлт, Мал бордох, Баруунтуруун, Жаргалант зэрэг чиглэлүүдэд үйлчилж эхэлсэн), стандартын шаардлага хангахгүй болж 12-оос дээш жилээр ашиглагдаж хуучирсан 255 тээврийн хэрэгсэл (их багтаамжийн хувийн 4 автобус, бага багтаамжийн 55 автобус, 14 троллейбус, 182 такси) үйлчилгээнээс хасагдсан байна.

Хүснэгт 29. Нийтийн тээврийн хөдлөх бүрэлдэхүүний тоо

Дансны хөдлөх бүрэлдэхүүн		2014 оны эхний 9 сар	2015 оны эхний 9 сар
Бүгд		2544	2161
Их багтаамжийн автобус	Төрийн өмч	252	300
	Хувийн өмч	867	894
Бага, дунд багтаамжийн автобус (хувийн)	Туслах чиглэл	273	147
	Буухиа чиглэл	359	190
Троллейбус	Төрийн	50	48
	Хувийн	15	8
Такси		728	574

2015 оны эхний 9 сард нийслэлийн нийтийн зорчигч тээврийн үйлчилгээ нь зориулалтын 2161 хөдлөх бүрэлдэхүүнтэй ажиллажээ. Эдгээрийн 15.6 хувь нь бага, дунд багтаамжийн автобус, 55.2 хувь нь их багтаамжийн автобус, 26.5 хувь нь такси байна.

2015 оны эхний 9 сард өдөрт дунджаар их, дунд багтаамжийн 957 автобус, 40 троллейбус, бага багтаамжийн 278 автобус, 575 такси нийтийн тээврийн үйлчилгээнд ажиллажээ. Шугаманд өдөрт ажилласан нийт тээврийн хэрэгслийн 47.3 хувийг хувийн хэвшлийн тээврийн хэрэгсэл эзэлж байв.

Зураг 32. Өдөрт ажилласан тээврийн хэрэгсэл, тоо

Зураг 33. Хүлээлтийн хугацаа, минут

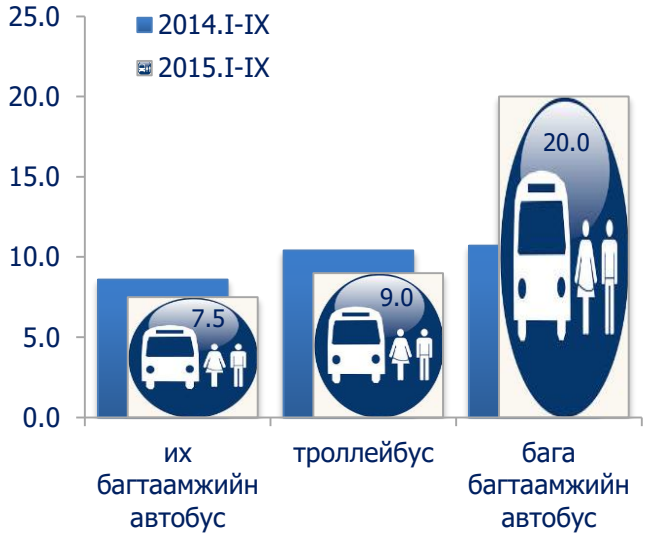

Нийтийн тээврийн үйлчилгээний сүлжээг шинэчилсэн төлөвлөлтийн дагуу явуулах ажлын хүрээнд зорчигч тээврийн үйлчилгээний чиглэлүүдийн давхцлыг арилгах арга хэмжээ авагдаж, төрийн автобусны үндсэн чиглэлээс гадна дунд багтаамж, туслах болон зуслангийн чиглэлийн тоо багасч, эдгээр чиглэлүүдэд ажиллах тээврийн хэрэгслийн тоо өмнөх оны мөн үеэс 6.3-57.1 хувиар буурсан байна. Энэ нь зогсоолд ирэх автобус хоорондын зай буюу нийтийн тээврийн хүлээлтийн дундаж хугацаанд зохих нөлөө үзүүлж, өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад бага багтаамжийн автобусных 2 дахин нэмэгдэж, цахилгаан тээвэр, их багтаамжийн автобусных 1.1-1.4 хүртэл хувиар буурсан байна.

2015 оны эхний 9 сард нийслэлийн зорчигч тээврийн үйлчилгээний талаар иргэдээс дараах төрлийн нийт 1271 санал, гомдол Нийслэлийн Тээврийн газарт ирүүлсэний 93.2 хувийг нь шийдвэрлэж, барагдуулсан байна. Үүнд:

Зураг 34. НТ-ийн үйлчилгээний талаарх санал, гомдол, жил бүрийн эхний 9 сард

Зураг 35. Үйлчилгээний талаар ирүүлсэн санал, гомдлын барагдуулалт

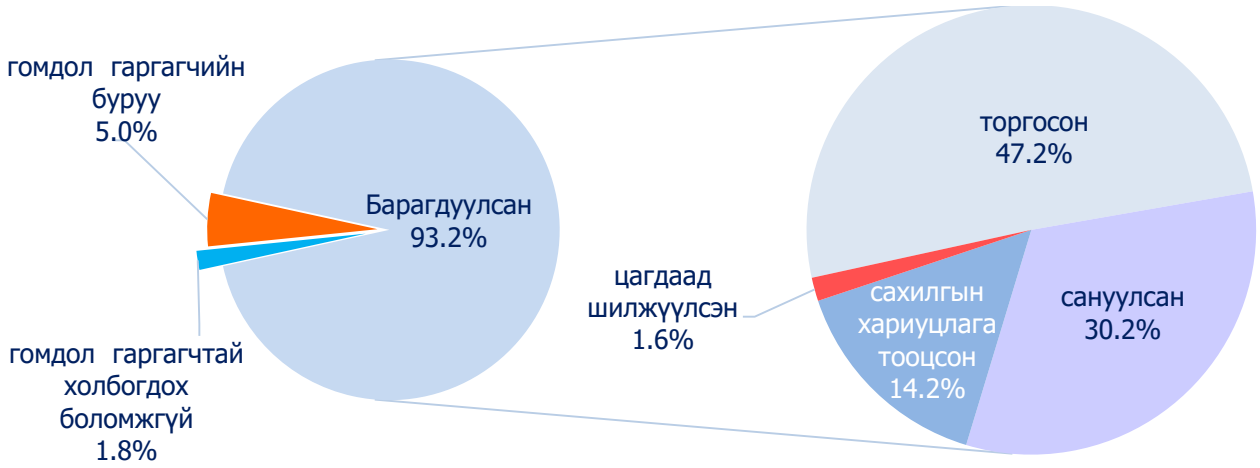

МЭДЭЭЛЭЛ, ХАРИЛЦАА ХОЛБОО

Шуудан, холбоо, интернэтийн үйлчилгээний орлого 2015 оны эхний 9 сард 538.5 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 15.6 тэрбум төгрөгөөр буюу 3.0 хувиар өсчээ.
Нийт орлогын 76.3 хувь буюу 410.6 тэрбум төгрөгийг нийслэл хотын хүн амд үзүүлсэн үйлчилгээнээс бүрдүүлсэн байна.

Хүснэгт 30. Холбооны салбарын үндсэн үзүүлэлт

	Хэмжих нэгж	2014 оны эхний 9 сар	2015 оны эхний 9 сар
Нийт орлого	сая төг	сая төг	522883.6
Үүнээс: хүн амаас	сая төг	сая төг	384325.7
Суурин телефон цэг	тоо	тоо	179629
Үүнээс: айл өрхийн	тоо	тоо	153317
Утасгүй телефон	тоо	тоо	890
Үүрэн телефон хэрэглэгч	мянган хүн	мянган хүн	1895.5
КаТВ-ийн хэрэглэгч	тоо	тоо	277885

2015 оны эхний 9 сард нийслэлийн хэмжээнд суурин телефон цэгийн тоо 220.8 мянга болж, өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 22.9 хувиар нэмэгджээ.

Нийт суурин телефон цэгийн 187.1 мянга буюу 84.7 хувийг айл өрх ашиглаж байна. Өрхийн суурин телефон цэгийн тоо өмнөх оны мөн үеэс өссөн нь гурвалсан үйлчилгээний суурин утасны үйлчилгээг хэрэглэгч өрхийн тоо нийслэл хотод өсөн нэмэгдэж байгаатай холбоотой.

Зураг 36. Суурин телефон цэгийн тоо

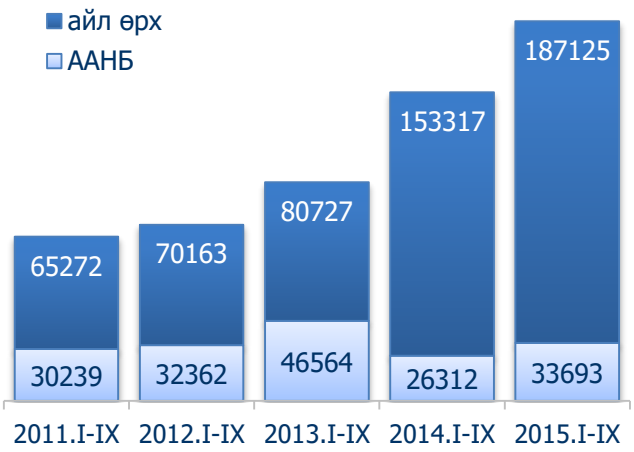

Зураг 37. Үүрэн холбооны хэрэглэгчийн тоо

2015 оны эхний 9 сард Монгол Улсын хэмжээнд давхардсан тоогоор нийт 3.9 сая шахам хүн үүрэн телефон хэрэглэж байгаагийн 52.9 хувь буюу 2.0 сая гаруй хэрэглэгч нь нийслэл хотод байна. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад үүрэн телефон хэрэглэгчийн тоо нийслэлд 163.8 мянгаар өссөн байна.

Үүрэн холбооны нийт хэрэглэгчдийн 333.4 мянга нь дараа төлбөрт үйлчилгээний, 1725.9 мянга нь урьдчилсан төлбөрт үйлчилгээний хэрэглэгчид байна. Хөдөлгөөнт утасгүй телефон буюу WLL үйлчилгээний хэрэглэгчдийн тоо 0.6 мянга орчим болж өмнөх оны мөн үеэс буурсан нь F-zone үйлчилгээний хэрэглэгчдийг CDMA болон GSM системд шилжүүлэх зохицуулалтын арга хэмжээ авч байгаагаас шалтгаалжээ. Нийслэлд 0.8 мянга гаруй хэрэглэгч сансарын холбоог эзэмшдэг байна.

Зураг 38. КаТВ, сувагт холбогдсон хэрэглэгчийн тоо

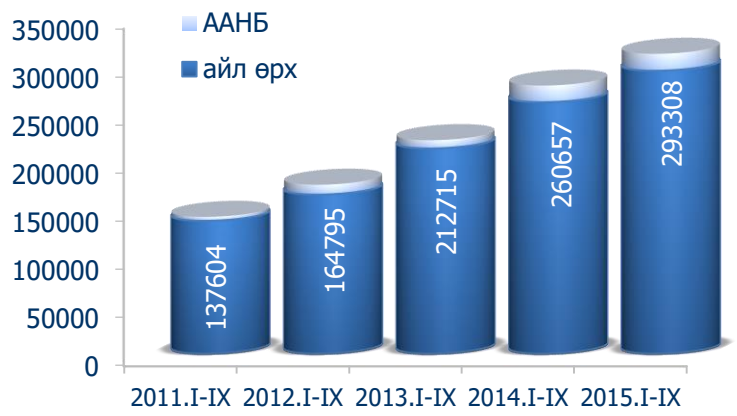

Кабелийн болон Ай Пи телевизийн 18 аж ахуйн нэгж байгууллага нийслэлийн 310.8 мянган хэрэглэгчдэд үйлчилж байна. Кабелийн сувагт холбогдсон нийт хэрэглэгчдийн 94.4 хувийг айл өрх эзэлдэг байна.

Кабелийн телевизийн үйлчилгээ эрхлэх тусгай зөвшөөрөлтэй нийт аж ахуйн нэгжийн 16 нь нийслэлийн төвийн 6 дүүргийн хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж, хоногт дундажаар 50-130 гаруй сувгаар үйлчилгээ хүргэсэн байна. Нийслэлийн Налайх, Багануур дүүргийн хэрэглэгчдийн хувьд 49-63 хүртэл сувгаар кабелийн телевизийн үйлчилгээг хүлээн авч байна.

Гурвалсан үйлчилгээнээс бусад кабелийн телевизийн сувагт холбогдох шинэ тавилтын үнэ нийслэлийн төвийн 6 дүүргийн айл өрхөд 10.0-100.0 мянган төгрөгийн хооронд байхад үйлчилгээний төлбөрийн сарын хураамж өрхөд 4000-11000 төгрөгийн тарифтай байв.

АМЬДАРЧ БУЙ ОРЧИН

Нийслэлийн агаарын дундаж температур 2015 оны 9-р сард дунджаар 10.7^{0}С байв. Энэ нь өмнөх оны мөн үеэс 0.8^{0}С-аар, олон жилийн дундажтай харьцуулбал 1.2^{0}С-аар тус тус дулаан байлаа. Энэ сард үнэмлэхүй их температур 27.3^{0}С, үнэмлэхүй бага температур -2.6^{0}С, хур тунадасны нийлбэр 22.6 мм, салхины үнэмлэхүй их хурд 18 м/секунд хүрчээ.

Хүснэгт 31. Агаарын бохирдолт, мг/м^3, 9-р сард

Бодисын нэр		Стандарт хэмжээ	Хэмжилтийн тоо	Хамгийн их хэмжээ	Стандарт хэмжээнээс давсан тохиолдол /тоо/	Агаарт байсан дундаж хэмжээ
Хүхэрлэг хий	SO_2	0.020	263	0.035	8	0.006
Азотын давхар исэл	NO_2	0.040	257	0.073	62	0.026
Тоосжилт	PM_{10}	0.100	300	0.312	84	0.081
	$PM_{2.5}$	0.050	166	0.076	7	0.027
Нүүрстөрөгчийн дутуу исэл	CO	10.000	725	2.000	-	0.436
Озон	O_3	0.100	584	0.084	-	0.035

Мэдээллийн эх үүсвэр: Цаг уур, орчны шинжилгээний газар

Азотын давхар ислийн хоногийн дундаж агууламж 2015 оны 9-р сард Улаанбаатар хотын Баруун дөрвөн зам болон 13-р хороолол орчимд тус бүр 30 удаа, Офицеруудын ордон орчимд 2 удаа, хүхэрлэг хийн хоногийн дундаж агууламж Телевиз орчимд 8 удаа, 10 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Толгой болон Телевиз орчимд тус бүр 13 удаа, Хархорин орчимд 12 удаа, Нисэх болон 32-ын тойрог орчимд тус бүр

11 удаа, Амгалан орчимд тус бүр 10 удаа, 1-р хороолол орчимд 7 удаа, Баруун 4 зам орчимд 6 удаа, Ургах наран хороолол 1 удаа, 2.5 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Толгойт орчимд 3 удаа, Телевиз орчимд 2 удаа, 13-р хороолол болон Баруун 4 зам орчимд тус бүр 1 удаа агаарын чанарын стандарт дахь хүлцэх хэм хэмжээнээс давсан байна.

Зураг 39. Хүхэрлэг хийн агууламж, мг/м^3

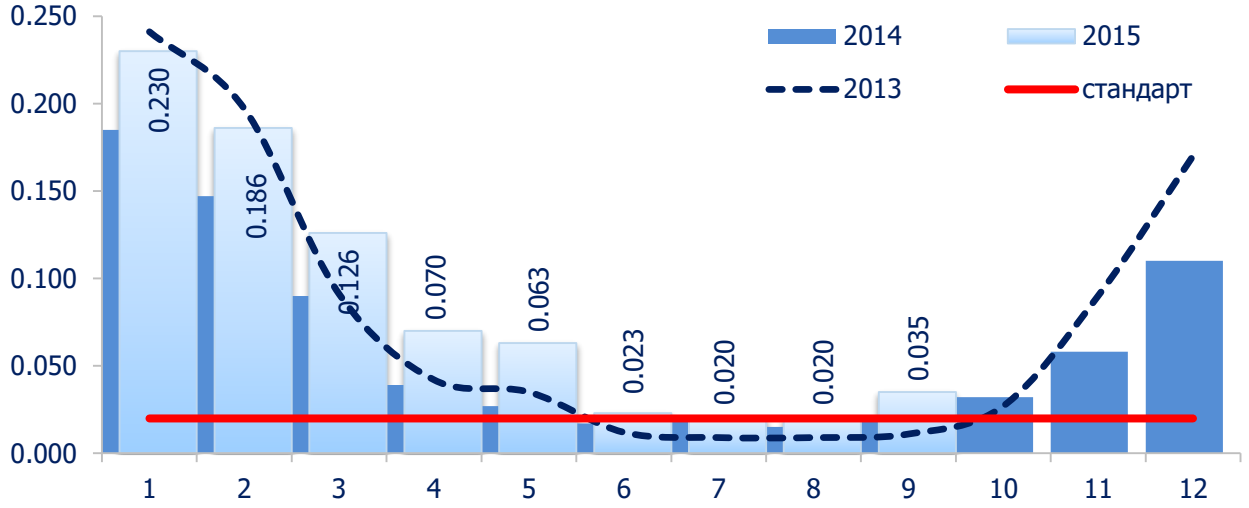

Зураг 40. Азотын давхар ислийн агууламж, мг/м^3

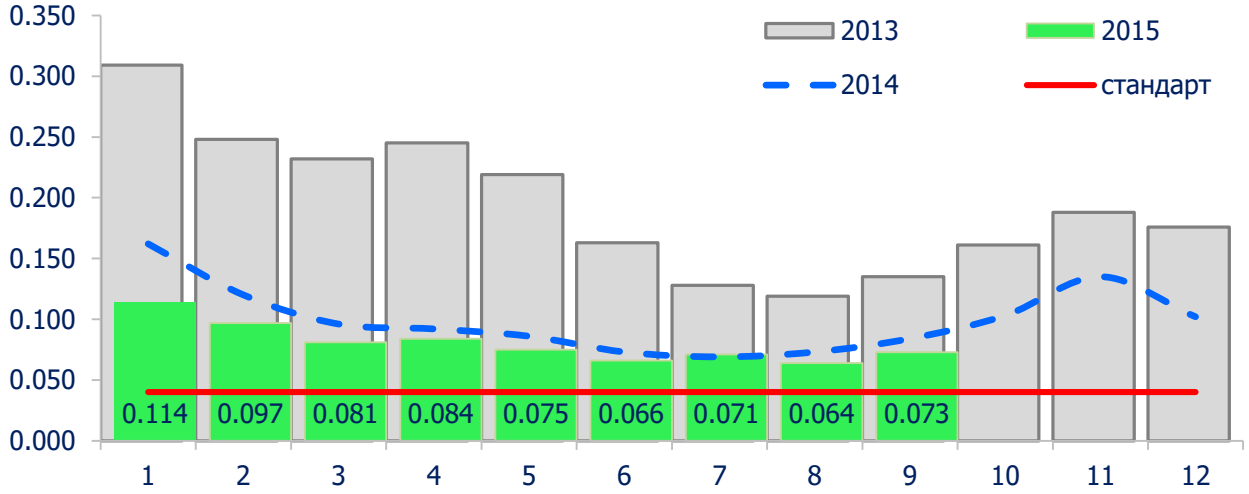

Зураг 41. Тоосны /PM$_{10}$/ агууламж, мг/м^3

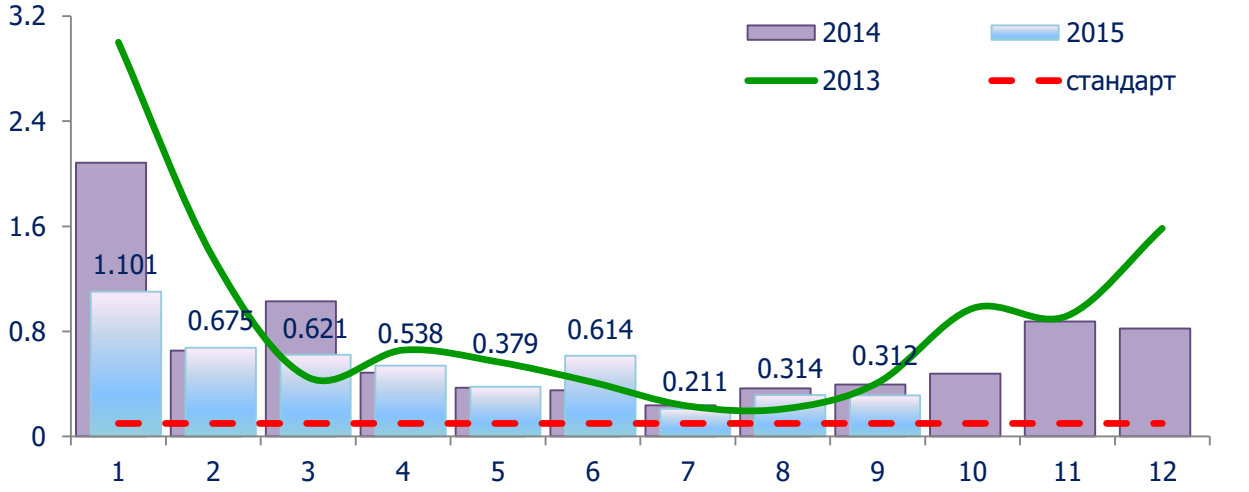

Зураг 42. Нүүрстөрөгчийн дутуу исэл, мг/м^3

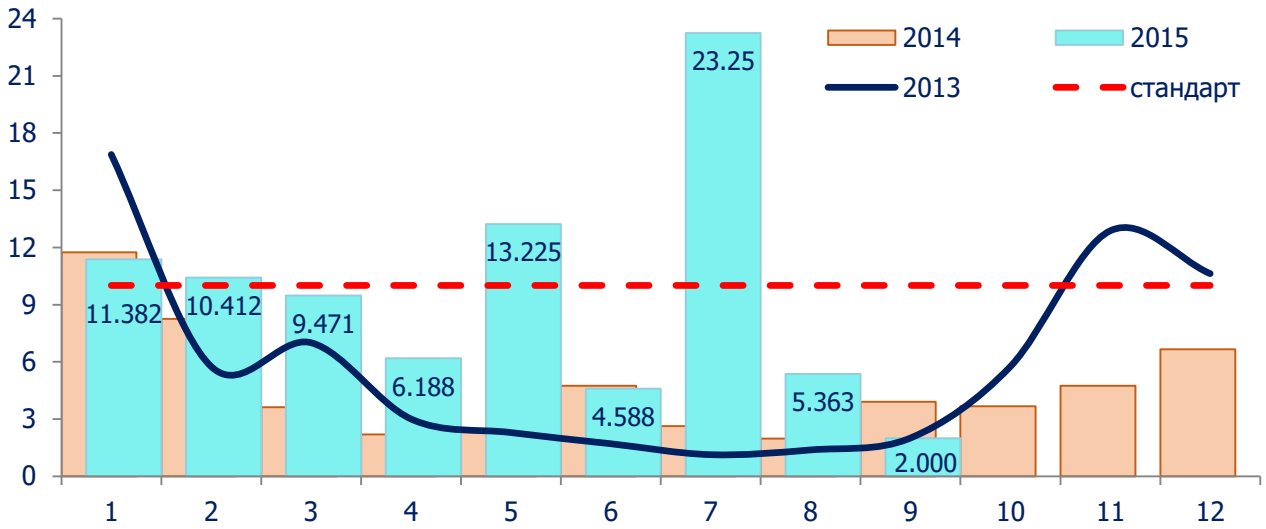

Туул голын усны найрлага Туул-Зайсан харуул цэгийн орчимд бохирдуулагч бодисын хэмжээ хэвийн, Туул-Сонгино доод харуул цэгийн орчимд хүчилтөрөгчийн хэмжээ хэвийн, амоны азот 6.9 дахин, биохимийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч 4.5 дахин, нитридийн нэгдэл 3.9 дахин, эрдэс фосфор 1.5 дахин хүлцэх хэм хэмжээнээс хэтэрч Туул голын ус маш бохирдолтой хэвээр байна.

Хүснэгт 32. Нийслэлийн гадаргын усны найрлага, мг/м^3, 9-р сард

	Стандарт хэмжээ	"Туул-Зайсан" харуул цэг		"Туул-Сонгино доод" харуул цэг	
		Хэмжээ	Бодисын хэтрэлт	Хэмжээ	Бодисын хэтрэлт
Хүчилтөрөгч (O_2)	≥6	9.61	хэвийн	6.82	хэвийн
Биохимийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч (БХХ$_5$)	≤ 3	1.9		13.6	4.5 дахин
Нитридийн нэгдэл (NO_2)	≤ 0.02	0.001		0.078	3.9 дахин
Амоны азот (NH_4)	≤0.5	0.08		3.45	6.9 дахин
Эрдэс фосфор (P)	≤0.1	0.001		0.152	1.5 дахин

Мэдээллийн эх үүсвэр: Байгаль орчны хэмжил зүйн төв лаборатори

Хүснэгт 33. Агаар дахь бохирдуулагч бодисын хоногийн дундаж агууламж, мг/м^3, 9-р сард

Агаарын бохирдлын үзүүлэлт		Мишээл-Экспо төв	Баруун дөрвөн зам	1-р хороолол	13-р хороолол	32-ын тойрог	Офицеруу-дын ордон	Хархорин зах	Ургах наран хороолол	Нисэх	Толгойт	Телевиз	Амгалан
Хүхэрлэг хий SO_2	Дундаж	-	0.007	0.004	0.005	0.004	0.001	0.004	0.003	0.005	0.008	0.015	-
	Хамгийн их	-	0.016	0.020	0.014	0.010	0.007	0.011	0.010	0.010	0.014	0.035	-
	ХХХ*-с давсан хувь	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28	-
	Хэмжилтийн тоо	-	25	23	30	30	25	30	14	28	29	29	-
Азотын давхар Исэл NO_2	Дундаж	-	0.053	0.014	0.057	0.024	0.018	-	0.016	0.013	0.016	0.022	0.022
	Хамгийн их	-	0.066	0.034	0.073	0.034	0.062	-	0.029	0.022	0.029	0.027	0.033
	ХХХ*-с давсан хувь	-	100.0	-	100.0	-	9.0	-	-	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	-	30	22	30	30	23	-	16	28	29	29	20
Нүүрс-төрөгчийн дутуу исэл, CO**	Дундаж	-	0.755	-	0.413	0.467	-	0.382	0.206	0.314	0.421	0.612	0.357
	Хамгийн их	-	1.400	-	1.050	1.575	-	0.738	1.238	0.701	1.802	2.000	0.854
	ХХХ*-с давсан хувь	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	-	89	-	89	90	-	90	48	84	87	87	61
Тоос PM_{10}	Дундаж	0.053	0.079	0.066	0.049	0.093	-	0.081	0.044	0.094	0.117	0.114	0.101
	Хамгийн их	0.099	0.163	0.131	0.096	0.170	-	0.179	0.138	0.258	0.312	0.261	0.193
	ХХХ*-с давсан хувь	-	20.0	23.0	-	37.0	-	40.0	7.0	39.0	45.0	45.0	50.0
	Хэмжилтийн тоо	30	30	30	30	30	-	30	14	28	29	29	20
Тоос $PM_{2.5}$	Дундаж	-	0.029	-	0.024	-	-	-	-	0.023	0.031	0.030	0.026
	Хамгийн их	-	0.076	-	0.073	-	-	-	-	0.045	0.063	0.057	0.042
	ХХХ*-с давсан хувь	-	3	-	3.0	-	-	-	-	-	10.0	7.0	-
	Хэмжилтийн тоо	-	30	-	30	-	-	-	-	28	29	29	20
Озон O3**	Дундаж	0.030	-	-	0.032	0.028	-	-	0.042	0.024	0.047	0.038	0.040
	Хамгийн их	0.084	-	-	0.061	0.057	-	-	0.070	0.061	0.081	0.069	0.066
	ХХХ*-с давсан хувь	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	88	-	-	38	90	-	-	49	84	87	87	61

** Хүлцэх хэм хэмжээ, ** CO, O3 -ийн хэмжилтийг 8 цагийн дунджаар тооцсон*

Байгаль орчны зөрчил Нийслэлд 2015 оны эхний 9 сард байгаль орчныг хамгаалах хууль, тогтоомжийг зөрчсөн 454 зөрчлийг илрүүлжээ. Илрүүлсэн нийт зөрчлийн 29.7 хувийг геодези зураг зүй, кадастрын зөрчил, 28.5 хувийг агаар, химийн хорт бодисын зөрчил, 19.8 хувийг газрын зөрчил, 6.8 хувийг ойн зөрчил, 4.2 хувийг газрын хэвлий, ашигт малтмал, уул уурхайн зөрчил, 3.1 хувийг ангийн зөрчил, 2.7 хувийг байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ, 2.6 хувийг ургамал, хөрсний бохирдлын зөрчил, 2.4 хувийг ургамал, хөрсний бохирлын зөрчил, 0.2 хувийг усны зөрчлүүд эзэлж байна.

Илрүүлсэн нийт зөрчилд 82.9 сая төгрөгийн торгууль ногдуулж, ойн зөрчлөөс 1.9 сая төгрөг, ангийн зөрчлөөс 30.0 мянган төгрөгийн нөхөн төлбөр, ойн зөрчил гаргасан иргэдээс 14.1 сая төгрөгийн эд зүйлс хураан авчээ.

Хүснэгт 34. Байгаль орчны зөрчил, төрлөөр

Илрүүлсэн зөрчил, төрлөөр	2014 оны эхний 9 сард			2015 оны эхний 9 сард		
	Үзлэг шалгалт	Илрүүлсэн зөрчил	Торгууль /сая.төг/	Үзлэг шалгалт	Илрүүлсэн зөрчил	Торгууль /сая.төг/
Ой	33	14	5808.0	17	31	9984.0
Ан, амьтан	4	2	-	7	14	1344.0
Газрын	81	36	14248.0	13	90	30296.0
Ус	3	1	3572.0	3	1	-
Ургамал, хөрсний бохирдол	13	6	-	6	11	768.0
Агаар, химийн хорт бодис	49	17	1536.0	25	129	3088.0
Газрын хэвлий, ашигт малтмал, уул уурхай	151	41	21212.0	16	19	9992.0
Геодези зураг зүй, кадастр	28	18	1000.0	7	135	9707.0
Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ	1	2	9600.0	5	12	15360.0
Бусад	60	32	4350.0	15	12	2404.0
Бүгд	423	169	61326.0	114	454	82943.0

ХОТ ТОХИЖИЛТ

2015 оны эхний 9 сард нийслэл хотыг тохижуулах ажилд 31.4 тэрбум төгрөгийг зарцуулжээ. Тохижилтын ажлаар 30 объект тохижуулснаас 3 объектыг иж бүрэн тохижуулж, 27 объектод бичил тохижилт хийжээ.

Хотын нийтийн эзэмшилд шинээр 36.1 км урт явган хүний зам, шинээр 21 хүүхдийн тоглоомын талбайг байгуулсан байна. Нийтийн эзэмшлийн зам талбайд 114 ширхэг хогийн сав, 91 сандал, 31 сүүдрэвч, 13 усан оргилуур, 8044 метр хайс хамгаалалт шинээр, 3668.7 метр урт хайс хамгаалалт, 35 хогийн сав, 93 сандал, 17 усалгааны систем засварлаж 3.2 тэрбум төгрөгийг зарцуулжээ.

Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбайд 1.9 км, орон сууцны хорооолд 37.2 км, гэр хороолол орчимд 219.2 км урт гэрэлтүүлэг хийж 2.6 тэрбум төгрөг зарцуулсан бөгөөд гэрэлтүүлгийн асалт дунджаар 94.4 хувь, хот нийтийн реклам асалт 93.0 хувьтай байлаа.

Хүснэгт 35. Цэцэрлэгжилтийн зарим үзүүлэлт

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Бүгд	Хотын нийтийн эзэмшилд	Орон сууцны хорооолд	Албан газрын орчинд	Парк цэцэрлэгт
Нэг наст ургамал	мян.ш	35.0	23.9	4.3	6.7	0.1
Цэцэрлэгжүүлсэн талбай	мян.м^2	10.6	2.5	7.8	0.3	-
Зүлэгжүүлсэн талбай	мян.м^2	209.5	182.6	19.6	6.5	0.8
Цэцгийн мандал	мян.м^2	7.9	5.7	1.0	1.0	0.2
Шинээр тарьсан мод	мян.ш	120.3	43.2	9.5	51.5	16.1
Шинээр тарьсан сөөг	мян.ш	201.8	176.9	9.9	8.0	7.0

Тохижилтын ажлаар 34903 ширхэг нэг наст ургамал, 10.6 мянган м^2 талбайд цэцэрлэгжүүлэлт, 209.5 мянган м^2 талбайд зүлэгжүүлэлт, 7.9 мянган м^2 талбайд цэцгийн мандал шинээр байгуулж, үүнд 2.0 тэрбум төгрөгийг зарцуулав. Мөн 17.4 мянган м^2 талбайд нөхөн цэцэрлэгжүүлэлт, 92.8 мянган м^2 талбайд нөхөн зүлэгжүүлэлт хийж, 534.1 мянган м^2 зүлэгжсэн талбайг арчилж тордон 919.5 сая төгрөгийг зарцуулсан байна.
Нийтийн эзэмшлийн талбайд шинээр 120282 ширхэг мод, 201857 ширхэг сөөг тарьж, 56170 ширхэг мод, 51152 ширхэг сөөгийг арчилж тордон 0.7 тэрбум төгрөгийн ажил гүйцэтгэжээ.
Хог цэвэрлэгээний ажлаар 24020.8 мянган м^2 зам талбайг цэвэрлэж, 501.4 мянган тонн хог тээвэрлэж, Нарангийн энгэр, Морин даваа, Цагаан даваанд төвлөрсөн цэгт 683.2 мянган тонн хогийг дарж устгав. Дарж устгасан хогны 14.4 хувийг орон сууцны хорооллын, 35.6 хувийг гэр хорооллын, 40.6 хувийг аж ахуйн нэгж байгууллагын, 9.4 хувийг зам талбайн хог эзэлж байна.
Дүүргүүдийн тохижилт үйлчилгээний байгууллагууд 2015 оны эхний 9 сард 31160 золбин нохойг устгаж, энэ ажилд 220.6 сая төгрөг зарцуулав.

Хүснэгт 36. Тээвэрлэсэн хог, мян.тонн, дүүргээр

Дүүрэг, бусад байгууллагууд	Тээвэрлэсэн хог	Хог, бүтцээр					
		Орон сууц	Гэр хорооол	Албан байгууллага	Зам талбай	Хур хог	Бохир шингэн
Багануур	4.0	1.4	1.9	0.4	0.2	0.1	-
Багахангай	6.4	2.4	3.8	0.1	0.1	-	-
Баянгол	61.4	25.7	19.3	11.2	5.2	-	-
Баянзүрх	64.9	14.3	20.0	16.4	14.1	0.1	-
Налайх	58.8	11.0	38.1	4.7	2.6	2.4	-
Сонгинохайрхан	122.2	20.5	78.0	16.9	5.4	1.4	-
Сүхбаатар	53.1	14.0	17.1	17.3	1.6	1.8	1.3
Хан-Уул	40.0	8.1	11.4	17.8	2.6	0.1	-
Чингэлтэй	90.6	21.6	38.8	17.3	12.9	-	-
Дүн	501.4	119.0	228.4	102.1	44.7	5.9	1.3

ХОТЫН НИЙТИЙН АЖ АХУЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Нийслэлийн хүн амд 2015 оны эхний 9 сард 24.8 сая м^3, аж ахуйн нэгж, байгууллагад 8.4 сая м^3 цэвэр усыг борлуулжээ. Борлуулсан усны нийт хэмжээ өмнөх оны мөн үеэс 1.7 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 37. Ус суваг ашиглалтын үйлчилгээ

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2014 он IX сар	2015 он IX сар	$\frac{2015}{2014}$%
Шахсан ус	мян.м^3	40399.0	39130.6	96.9
Борлуулсан ус	мян.м^3	33755.7	33184.8	98.3
Хүн амд	мян.м^3	24402.0	24834.0	101.8
ААНБ-д	мян.м^3	9353.7	8350.8	89.3
Татан зайлуулсан бохир	мян.м^3	32889.8	32390.3	98.5
Хүн амаас	мян.м^3	22632.9	23026.7	101.7
ААНБ-аас	мян.м^3	10256.9	9363.6	91.3
Ус борлуулалтын орлого	сая төг	13815.2	19425.8	140.6
Хүн амаас	сая төг	7691.8	11417.3	148.4
ААНБ-аас	сая төг	6123.4	8008.5	130.8
Сувагжуулалтын орлого	сая төг	7849.8	11601.9	147.8
Хүн амаас	сая төг	3633.2	5133.9	141.3
ААНБ-аас	сая төг	4216.6	6468.0	153.4

Борлуулсан нийт усны 75.9 хувийг хүн амд борлуулсан ус, 24.1 хувийг аж ахуйн нэгж, байгууллагад борлуулсан ус эзэлж байна.

Хүн амд түгээсэн цэвэр усны 96.0 хувь буюу 23.8 сая.м^3 усыг төвлөрсөн шугамаар, 992.8 мян.м^3 усыг ус түгээх байраар, 9.6 мян.м^3 усыг тээвэрлэж түгээсэн байна.

Цэвэрлэх байгууламжаар 41.4 сая.м^3 бохирыг цэвэрлэж, аж ахуйн нэгж, байгууллага, өрхийн 32.4 сая.м^3 бохир шингэнийг татан зайлуулсан байна.

Зураг 43. Борлуулсан ус, сараар, мян.м^3

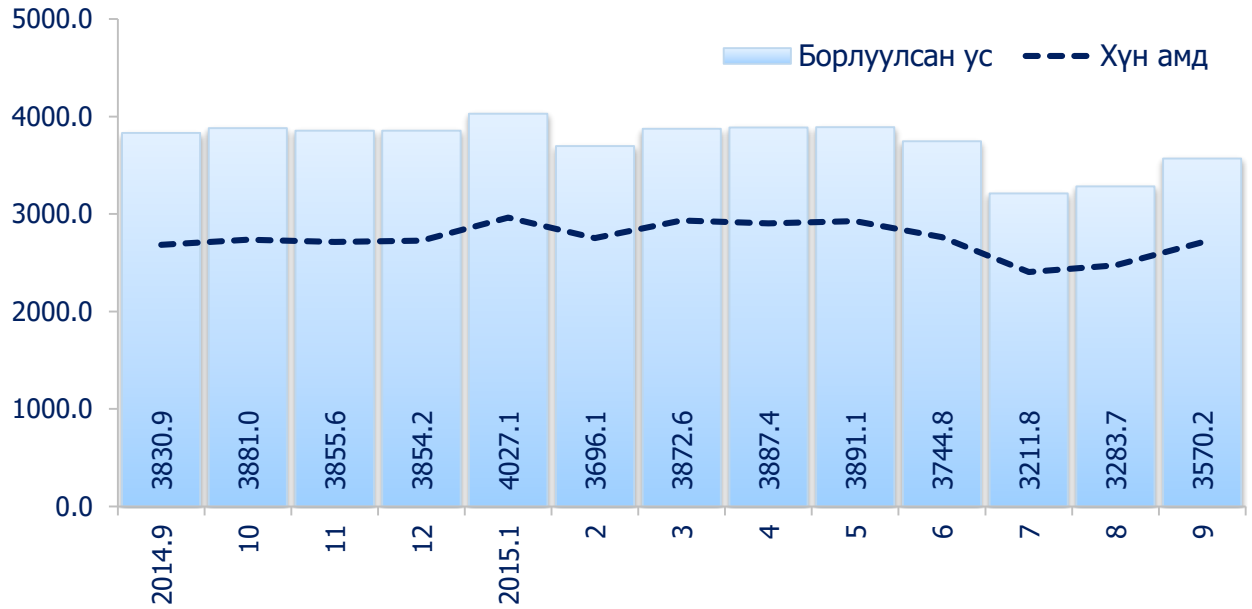

Зураг 44. Татан зайлуулсан бохир, сараар, мян.м^3

ХОТЫН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ

Нийслэлийн нутаг дэвсгэрт 2015 оны эхний 9 сард нийт 374 гамшиг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 11.3 хувиар өссөн байна. Нийт гамшиг осолд хүний үйл ажиллагаатай холбоотой осол 368, ус, цаг агаарын гаралтай аюулт үзэгдэл 4, гахайн мялзан өвчин 1, газар хөдлөлтийн тохиолдол 1 бүртгэгджээ. Хүний үйл ажиллагаатай холбоотой ослын тоонд сум галт хэрэгслийн осол 1, химийн бодисын осол 14, бичил уурхай, нурангины осол 2, усны осол 30, барилгын осол 7, үйлдвэрийн осол 2, бусад осол 312 бүртгэгдсэн байна. Гамшгаас нийт 214 хүнийг аварч, түүний уршгийг арилгах ажилд 3.8 сая төгрөг зарцуулжээ.

Хүснэгт 38. Гал түймрийн тоо, дүүргээр

Дүүрэг	2014 он	2015 он	2015 он / 2014 он
Бүгд	2036	2622	128.8
Багануур	27	40	148.1
Багахангай	5	9	180.0
Баянгол	318	350	110.1
Баянзүрх	478	636	133.1
Налайх	76	61	80.3
Сонгинохайрхан	388	570	146.9
Сүхбаатар	308	359	116.6
Хан-Уул	195	260	133.3
Чингэлтэй	241	337	139.8

Нийслэлд 2015 оны эхний 9 сард ой хээрийн 26 түймэр, ахуйн 2622 гал түймэр гарчээ. Ахуйн гал түймэр өмнөх оны мөн үеэс 28.8 хувиар нэмэгдсэн байна.

Гал түймрийн улмаас 26 хүн (үүнээс, хүүхэд 6) амь насаа алдаж, 23 хүн (үүнээс, хүүхэд 8) түлэгдэж гэмтжээ. Гал түймрийн аюулаас 385 хүн, 708 байшин барилга, 5.4 тэрбум төгрөгийн эд хөрөнгийг аварчээ.

Гал түймрийг гарсан шалтгаанаар нь ангилбал, цахилгаанаас 441, санамсаргүй байдлаас 1917, санаатай үйлдлээр 1, шалтгаан тогтоогдоогүй 179, бусад шалтгаанаар 84 гал түймэр гарсан байна.

Гал түймэрт 709 гэр, орон сууц, 347 барилга байгууламж, тоног төхөөрөмж, 108 машин техник, малын 88 хашаа, саравч, бусад төрлийн 1370 обьект өртсөн байна. Гал түймэрт иргэний хувийн өмчийн 1684, төрийн өмчийн 784, хувийн аж ахуйн нэгж, байгууллагын өмчийн 153, гадаадын хөрөнгө оруулалттай 1 обьект өртөж, нийт 11.9 тэрбум төгрөгийн хохирол учирсан байна.

Зураг 45. Гал түймэр, шалтгаанаар

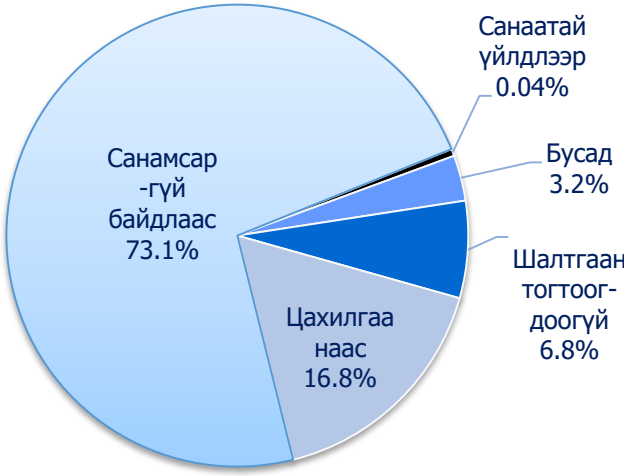

Зураг 46. Гал түймэр, байршлаар

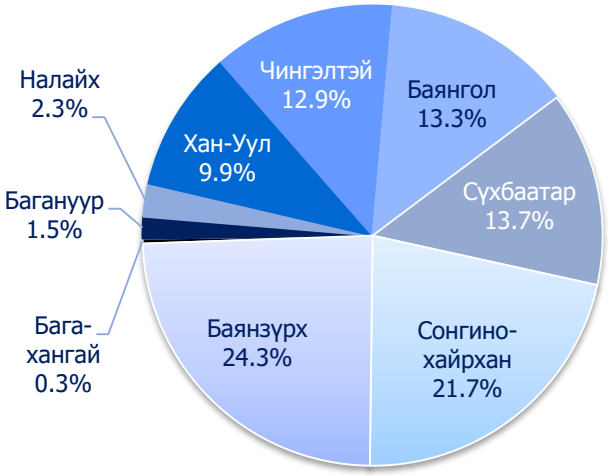

Нийслэлийн Онцгой байдлын газраас 2015 оны эхний 9 сард 190 барилгын зураг төсөл, ашиглалтад хүлээн авч буй 421 барилгад хяналт тавьж ажиллажээ. Түүнчлэн 12000 айл өрх, 7879 обьектод үзлэг, шалгалт хийж, 35408 галын зөрчил илрүүлж, 148 байгууллагын үйл ажиллагааг нь зогсоож, байгууллага, албан тушаалтан, иргэнд заавал биелүүлэх 2037 албан шаардлага, 2422 мэдэгдэл хүргүүлж, 44.6 сая төгрөгийн торгууль ногдуулсан байна.

ГЭМТ ХЭРЭГ

2015 оны эхний 9 сард 13554 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 9.8 хувь буюу 1214 хэргээр өсчээ.
Гэмт хэргийн илрүүлэлт 57.9 хувьтай байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 2.0 пунктээр дээгүүр байна.

Зураг 47. Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг, сараар

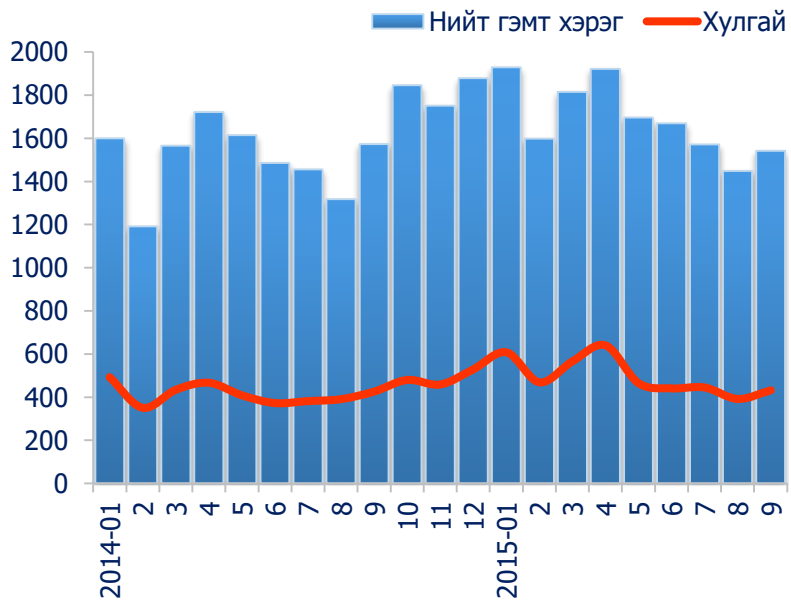

Гэмт хэргийн улмаас 4933 хүн гэмтэж осолдож, 302 хүн нас барж, төр ард иргэдэд 64.7 тэрбум төгрөгийн хохирол учруулсны 26.4 хувь буюу 17.1 тэрбум төгрөгийн хохирлыг нөхөн төлүүлжээ.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 32.9 хувийг хулгайн, 25.9 хувийг хүний эрх, эрх чөлөөний эсрэг, 9.6 хувийг залилан, 6.9 хувийг танхайн, 6.3 хувийг тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюул-гүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг хэрэг тус тус эзэлж байна.

2015 оны эхний 9 сард 41768 хүн эрүүлжигдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 15.1 хувь буюу 7444 хүнээр буурсан байна.

Хүснэгт 39. Бүртгэсэн нийт гэмт хэрэг, төрлөөр, эхний 9 сард

	Гэмт хэргийн тоо		Өсөлт, бууралт	
	2014 он	2015 он	Тоо	Хувь
Хүний амь	83	80	- 3	- 3.6
Хүчин	112	100	- 12	- 10.7
Дээрэм	445	324	- 121	- 27.2
Хулгай	3744	4458	714	19.1
Булаалт	145	146	1	0.7
Залилан	1021	1307	286	28.0
Хүний эрх, эрх чөлөөний эсрэг	3523	3506	- 17	- 0.5
Хөдөлгөөний аюулгүй байдал ашиглалтын журам зөрчих	761	848	87	11.4
Бусдыг амиа хорлоход хүргэх	163	128	- 35	- 21.5
Ашиглах	123	125	2	1.6
Танхайрах	999	937	- 62	- 6.2
Бусад	1221	1595	374	30.6
БҮГД	12340	13554	1214	9.8

Хүснэгт 40. Бүртгэсэн нийт гэмт хэрэг, дүүргээр, эхний 9 сард

Дүүрэг	Нийт бүртгэсэн гэмт хэрэг		Гэмт хэргийн өсөлт, бууралт	
	2014 он	2015 он	Тоо	Хувь
Багануур	175	241	66	37.7
Багахангай	16	20	4	25.0
Баянгол	2005	2096	91	4.5
Баянзүрх	3020	3298	278	9.2
Налайх	253	335	82	32.4
Сонгинохайрхан	2251	2401	150	6.7
Сүхбаатар	1768	2360	592	33.5
Чингэлтэй	1752	1756	4	0.2
Хан-Уул	1100	1047	-53	-4.8
ДҮН	12340	13554	1214	9.8

Хүснэгт 41. Гэмт хэрэг бүртгэгдэх үед сэжигтнээр тооцвол зохих этгээд нь тогтоогдоогүй хэргийн тоо, дүүргээр, 2015 оны эхний 9 сард

Дүүрэг	Сэжигтэн тодорхойгүй хэргийн тоо	Үүнээс сэжигтнийг илрүүлж ял сонсгосон	Гэмт хэргийн илрүүлэлтийн хувь
Багануур	81	46	56.8
Багахангай	1	-	0.0
Баянгол	827	550	66.5
Баянзүрх	2026	1085	53.6
Налайх	95	66	69.5
Сонгинохайрхан	1499	855	57.0
Сүхбаатар	1450	832	57.4
Чингэлтэй	1164	679	58.3
Хан-Уул	435	278	63.9
ДҮН	7578	4391	57.9

Хүснэгт 42. Бүртгэсэн хулгайн гэмт хэрэг, дүүргээр, эхний 9 сард

Дүүрэг	Нийт хулгайн гэмт хэргийн тоо		Үүнээс: хувийн өмчийн хулгайн гэмт хэргийн тоо	
	2014 он	2015 он	2014 он	2015 он
Багануур	26	62	23	47
Багахангай	3	2	2	1
Баянгол	537	476	421	389
Баянзүрх	970	1190	818	1024
Налайх	50	78	39	67
Сонгинохайрхан	773	954	700	880
Сүхбаатар	551	890	418	685
Чингэлтэй	524	547	475	469
Хан-Уул	310	259	270	244
ДҮН	3744	4458	3166	3806

2015 оны эхний 9 сард онц хүнд хэрэг 250, хүнд хэрэг 802 бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 8.1-14.6 хувиар буурч, харин хүндэвтэр хэрэг 6054, хөнгөн хэрэг 6448 бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 12.3-12.4 хувиар өсчээ.

Зураг 48. Гэмт хэргийн тоо, ангиллаар

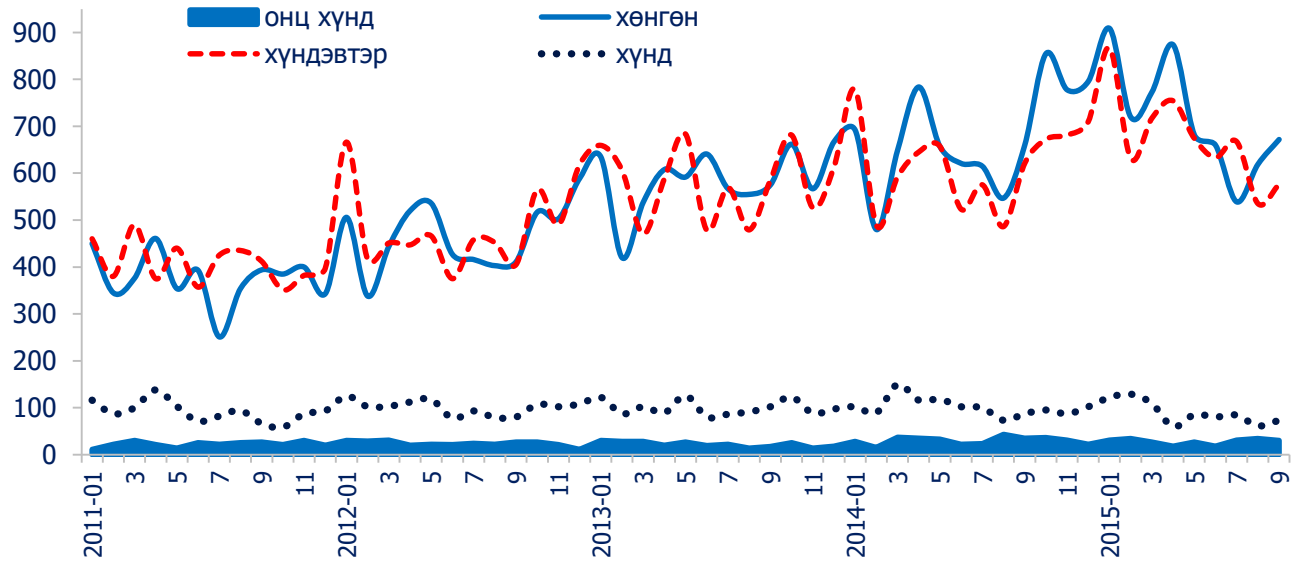

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчийн тоо 10448 болж, 2014 оны мөн үеэс 10.0 хувь буюу 949 хүнээр өссөн байна.
Хэрэгт холбогдсон нийт сэжигтэн, яллагдагчийн 12.2 хувь буюу 1278 нь гэмт хэргийг бүлэглэн үйлдсэн, 16.2 хувь буюу 1695 нь согтуугаар үйлдсэн, 5.2 хувь буюу 542 нь урьд ямар нэг ял шийтгэл хүлээж байсан хүмүүс үйлджээ. Сэжигтэн, яллагдагчийн 5.2 хувь буюу 541 нь хүүхэд, 18.0 хувь буюу 1881 нь эмэгтэйчүүд байна.